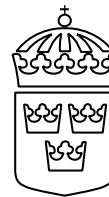

Regeringens proposition

2018/19:53

Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området med anledning av brexit

Prop.
2018/19:53

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 februari 2019

Stefan Löfven

Annika Strandhäll
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslås att svenska sociala trygghetsförmåner, med undantag för arbetslöshetsersättning, fortsatt ska kunna betalas ut till enskilda i Förenade kungariket under en övergångsperiod. Vidare föreslås att enskilda ska kunna få ersättning för vårdkostnader under samma övergångsperiod. Därutöver föreslås att de EU-rättsliga principerna om likställande av förmåner m.m. och sammanläggning av intjänade försäkringsperioder fortfarande ska kunna tillämpas på samma sätt som före Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen (EU).

Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt att träda ut ur EU. Ett utträdesavtal har förhandlats fram, men ännu inte godkänts av det brittiska parlamentet. Det finns en risk att Förenade kungariket lämnar EU utan att ett sådant avtal har godkänts. Förslagen syftar till att ge enskilda tid till omställning och möjlighet att fatta väl avvägda beslut om sin situation. Eftersom det är angeläget att lagen träder i kraft senast vid samma tidpunkt som Förenade kungariket lämnar EU begär regeringen att motionstiden förkortas till åtta dagar.

Förslagen föreslås träda i kraft den 29 mars 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	7
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Bakgrund.....	9
4.1	Enskildas rätt till sociala trygghetsförmåner när den fria rörligheten används i EU	9
4.2	Tillgång till svenska sociala trygghetsförmåner med stöd av socialförsäkringsbalken, lagen om arbetslöshetsförsäkring, ersättningslagen eller förordning 883/2004.....	13
4.3	Inverkan på tillgången till svenska trygghetsförmåner i Förenade kungariket efter utträdestidpunkten	15
4.4	Behov av åtgärder för att mildra konsekvenserna vid Förenade kungarikets utträde ur EU.....	17
5	Överväganden och förslag	18
5.1	Åtgärder bör vidtas för att mildra de allvarligaste konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU	18
5.2	Sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	20
5.3	Åtgärder för att möjliggöra likställande av förmåner, inkomster, omständigheter och händelser vid ansökan om förmåner	22
5.4	Åtgärder för att möjliggöra sammanläggning av intjänade försäkringsperioder för tid före det att Förenade kungariket lämnade EU	23
5.5	Fortsatt utbetalning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare samt garantipension till omställningspension.....	25
5.6	Fortsatt utbetalning av svenska trygghetsförmåner till EU-medborgare i Förenade kungariket under en övergångsperiod	27
5.7	Ersättning för vårdkostnader under en övergångsperiod	30
5.8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	33
5.9	Upphävande av vissa bestämmelser	34
6	Kostnader och andra konsekvenser.....	35
6.1	Finansiella konsekvenser och konsekvenser för enskilda	35

6.2	Konsekvenser för Pensionsmyndigheten.....	36	Prop. 2018/19:53
6.3	Konsekvenser för Försäkringskassan	36	
6.4	Konsekvenser för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och för arbetslöshetskassorna	37	
6.5	Övriga konsekvenser	37	
7	Författningskommentar	38	
7.1	Förslaget till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	38	
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	42	
Bilaga 1	Sammanfattning av innehållet i promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit.....	43	
Bilaga 2	Promemorians författningsförslag	44	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit (S2019/00206/SF)	47	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 februari 2019		48	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen.

Regeringen begär att motionstiden förkortas till åtta dagar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om att socialförsäkringsbalken och lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska fortsätta att tillämpas efter den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade Europeiska unionen (EU) avseende de personer som omfattades av författningarna före nämnda tidpunkt. Vidare finns bestämmelser om att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen för svensk del i vissa fall ska tillämpas som om förordningen var fortsatt tillämplig avseende de personer som omfattades av förordningen före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Likvärdiga förmåner

2 § Bestämmelsen om likställande av förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende förmåner eller inkomster som har förvärvats och omständigheter eller händelser som har inträffat före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Sammanläggning av perioder

3 § Bestämmelserna om sammanläggning av perioder i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare som har fullgjorts före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Fortsatt utbetalning av förmåner

4 § En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16 och 17 §§ och 81 kap. 9 § socialförsäkringsbalken tillämpas.

5 § En person och dennes familjemedlemmar som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde och dennes familjemedlemmar inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Förmånen ska minskas med motsvarande förmån som utges från Förenade kungariket.

Första stycket gäller dock inte för arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Ersättning för vård

6 § Utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU är bestämmelserna om ersättning av utgifter för vårdförmåner i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 och bestämmelserna i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillämpliga för

1. vård som har inletts och avslutats i Förenade kungariket före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU, och

2. vård som har inletts i Förenade kungariket före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU och som fortfarande pågår efter denna tidpunkt på grund av att vården av medicinska skäl inte tillfälligt går att avbryta och återuppta i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 29 mars 2019.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Prop. 2018/19:53

Härigenom föreskrivs att 4–6 §§ lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Den upphävda 6 § ska dock fortfarande tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts slutligt vid paragrafens upphörande.

3 Ärendet och dess beredning

Den 29 mars 2017 anmälde Förenade kungariket till Europeiska rådet landets avsikt att träda ut ur Europeiska unionen (EU) och Euratom i enlighet med artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Därmed inleddes den tvåårsfrist för förhandlingar om utträdet som föreskrivs i artikeln. Förenade kungariket träder ut ur EU klockan 00.00 den 30 mars 2019, såvida inte Förenade kungariket, i samförstånd med Europeiska rådet, beslutar att förlänga denna tidsfrist.

Förhandlingar mellan Förenade kungariket och EU har resulterat i ett överenskommet utträdesavtal (utträdesavtalet) som innebär att EU-rätten i stort ska fortsätta att tillämpas under en övergångsperiod till utgången av 2020. Med hänsyn till att utträdesavtalet ännu inte, så nära in på det planerade utträdet, har godkänts av det brittiska parlamentet finns det en tydlig risk att Förenade kungariket lämnar EU utan att ett utträdesavtal mellan parterna finns på plats, varför regeringen bedömer att nödvändiga och alternativa beredskapsåtgärder krävs. Förslagen om likställande av förmåner, sammanläggning av perioder och fortsatt utbetalning av sociala trygghetsförmåner, utom arbetslöshetsersättning, blir tillämpliga för det fall ett utträdesavtal inte finns på plats vid utträdestidpunkten. Förslaget om fortsatt utbetalning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension som i dag sker med stöd av bestämmelser i socialförsäkringsbalken blir dock tillämpligt från och med den tidpunkt när Förenade kungariket lämnar EU oavsett om ett utträdesavtal har ingåtts eller inte.

Om inget utträdesavtal finns att tillämpa i samband med utträdestidpunkten, kommer det att medföra konsekvenser för enskilda. Ett avtalslöst utträde medför att de unionsgemensamma regler som i dag tillämpas i förhållande till personer som har använt rätten till fri rörlighet genom att arbeta eller bosätta sig i Förenade kungariket inte längre kommer att kunna tillämpas. Förutsättningarna för att som i dag samordna sociala trygghetsförmåner förändras också vid ett avtalslöst utträde när EU-rätten upphör att gälla.

Även Europeiska kommissionen bedriver ett arbete i syfte att på ett gemensamt sätt för samtliga medlemsstater ta om hand vissa av de konsekvenser som ett avtalslöst utträde medför. Bland annat har kommissionen lämnat ett förslag om att medlemsstaterna för tid före Förenade kungarikets utträde ska tillämpa några av de grundläggande principerna i förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen (förordningen) även efter utträdet. Förslaget har ännu inte antagits.

Regeringen anser att det finns behov av att ge enskilda utrymme att kunna göra väl avvägda beslut avseende exempelvis sitt arbete eller sin bosättning. Därför har promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit (dnr S2019/00206/SF) tagits fram inom Regeringskansliet. Promemorian föreslår att enskilda under en övergångsperiod fortsatt kan få svenska trygghetsförmåner, med undantag för arbetslöshetsersättning, utbetalda till Förenade kungariket på samma sätt som i dag. Förslagen innebär vidare att enskilda kan få ersättning för vårdkostnader under denna övergångsperiod. Vidare föreslås det

i promemorian att bland annat förmåner, inkomster och perioder som har tjänats in respektive fullgjorts när Förenade kungariket var medlem i EU inte ska gå förlorade på grund av Förenade kungarikets utträde. Promemorian har remitterats.

Promemorians huvudsakliga innehåll framgår av *bilaga 1*. Promemorians lagförslag återfinns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Socialdepartementet (dnr S2019/00206/SF). Eftersom det är angeläget att lagförslaget träder i kraft senast vid den tidpunkt då Förenade kungariket lämnar EU finns det skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid.

4 Bakgrund

4.1 Enskildas rätt till sociala trygghetsförmåner när den fria rörligheten används i EU

Regelverk som möjliggör samordning av sociala trygghetsförmåner

Fri rörlighet för personer och rätten att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster syftar till att skapa en inre, gemensam marknad för varor, kapital tjänster och arbetskraft. För att underlätta och främja dessa grundläggande principer har ett system för samordning av social trygghet utvecklats på EU-nivå, i enlighet med artikel 48 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Regelverket är inte avsett att harmonisera medlemsstaternas olika sociala trygghetssystem utan att skapa förutsättningar för en samordning av dessa.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004¹ (förordningen) bygger på ett antal principer som utgör en förutsättning för att förordningens bestämmelser ska fungera på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Personkretsen följer av artikel 2 i förordningen. De personkategorier som räknas upp där omfattas av förordningens bestämmelser. Det är EU-medborgare, statslösa och flyktingar som bor i en medlemsstat, och som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i minst en medlemsstat. Även familjemedlemmar och efterlevande till de tidigare kategorierna inbegrips i personkretsen.

När medlemsstaterna tillämpar bestämmelserna ska det göras i ljuset av de fyra principer som framgår av avdelning I i förordningen. Dessa är lika-behandling (artikel 4), likställande av förmåner m. m. (artikel 5), sammanläggning (artikel 6) och exportabilitet (artikel 7).

Principen om likabehandling innebär att de som är bosatta i en medlemsstat har samma rättigheter och skyldigheter som statens egna medborgare i fråga om de sociala trygghetsförmånerna som omfattas av förordningen. Det kan också uttryckas som ett förbud mot diskriminering på grund av nationalitet. Det betyder att villkor i en medlemsstats lagstiftning om krav

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

på medborgarskap inte kan göras gällande gentemot personer som omfattas av förordningen. Genom denna princip får nationella bestämmelser som på ett omotiverat sätt missgynnar medborgare från andra stater i jämförelse med statens egna medborgare inte tillämpas. EU-medborgare ska alltså ha samma rättigheter som landets egna medborgare. Medborgarskap är dock inte ett villkor för att en person ska vara försäkrad för sociala trygghetsförmåner i Sverige och inte heller ett försäkringsvillkor för någon förmån (se vidare avsnitt 4.2 vad gäller studiehjälp).

Principen om likställande av förmåner m.m. innebär att förmåner, inkomster, omständigheter och händelser som är likvärdiga ska behandlas på samma sätt mellan medlemsstater. Det vill säga att när en medlemsstat tillämpar sin nationella lagstiftning ska hänsyn tas till likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter och händelser som har hänt under en annan medlemsstats behörighet, som om de hade inträffat i det egna landet. Detta kan vara att lön eller yrkesinkomst för anställning eller verksamhet som egenföretagare kan beaktas, t.ex. vid prövning av rätten till en förmån.

Principen om sammanläggning av försäkrings-, anställnings- eller bösättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare intjänade i olika medlemsstater ger i vissa fall personer rätt att få eller bibehålla rätten till en förmån och används i viss mån för att beräkna vissa förmånens storlek. Principen innebär att perioder som en person har fullgjort i en medlemsstat ska ses som sådana perioder även i en annan medlemsstat, om det behövs för att personen ska få tillgång till förmåner i den staten. Till principen om sammanläggning kan även den så kallade pro rata temporis-principen knytas. Principen tillämpas vid beräkning av pensionsförmåner i de fall en person har tjänat in rätten till pension i mer än en medlemsstat och innebär att personen får en proportionellt beräknad pension från vart och ett av de länder där han eller hon har tjänat in en pensionsrätt.

Principen om exportabilitet innebär att kontantförmåner enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte ska minskas, ändras, hållas inne, dras in eller förverkas med anledning av att mottagaren eller dennes familjemedlemmar är bosatta i en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen är belägen. Exportabiliteten är inte generell tillämplig på alla förmåner som omfattas av förordningen utan ser olika ut beroende på vilka förmåner som är aktuella. Till exempel exporteras arbetslöshetsförmåner under en begränsad tid och andra trygghetsförmåner under en längre tid, medan förmåner som inte är kontanta inte exporteras alls.

Förutom dessa principer bygger samordningsbestämmelserna på principen att enbart ett lands lagstiftning ska vara tillämplig åt gången. Förordningen utgör ett fullständigt system av lagvalsregler som avgör vilken nationell lagstiftning som ska vara tillämplig för erhållande av sociala trygghetsförmåner. Syftet med lagvalsbestämmelser som pekar ut vilken medlemsstat som är behörig och ansvarar för en enskild person är att undvika att olika nationella lagstiftningar tillämpas samtidigt på en viss situation, med de komplikationer som detta kan medföra, och att förhindra att de personer som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen berövas skydd på området för social trygghet i avsaknad av lagstiftning som är

tillämplig på dem. Syftet är även att undvika kumulering av flera medlemsstaters lagstiftning, vilket kan medföra dubbla avgifter eller ersättningar eller uteblivna förmåner.

Förordningen innehåller även bestämmelser för att fastställa vilket lands lagstiftning som ska gälla i olika gränsöverskridande situationer. Det kan t.ex. gälla en person som arbetar eller är egenföretagare i mer än en medlemsstat åt gången, eller när en person sänds ut från en medlemsstat för att tillfälligt arbeta i en annan medlemsstat. I sammanhanget är det vidare värt att notera att blanketter som utfärdas för att exempelvis som i det senare exemplet visa var en person är försäkrad, är sådana unionsgemensamma blanketter som inte längre kommer att vara tillämpliga efter utträdes-tidpunkten. Dessa utfärdas med stöd av förordningen och gäller inte i förhållande till tredjeland. Det avser även blanketter som ger personer rätt till hälso- och sjukvård i ett annat land än där den enskilde är försäkrad, eller som ger personen rätt till planerad vård i ett annat land. Detta gäller även för det s.k. EHIC-kortet som är ett intyg på att en enskild ska få nödvändig vård vid tillfälliga vistelser inom EU/EES.

Till förordningen hör Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009² (tillämpningsförordningen) som innehåller ett stort antal handläggningsregler för de tillämpande myndigheterna. Bland annat regleras behöriga institutioners samarbete, informationsutbyte och administrativ hjälp. Detta regelverk utgör en viktig grund för att grundförordningen ska kunna tillämpas på ett ändamålsenligt sätt.

Kommissionens beredskapsförslag till förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen

Europeiska kommissionen har i sina meddelanden av den 13 november 2018³ och 19 december 2018⁴ om beredskapsåtgärder vid ett avtalslöst brexit aviserat att medlemsstater bör vidta åtgärder för att mildra de allvarigaste konsekvenserna till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Vad gäller området för samordning av de sociala trygghetssystemen har kommissionen i dessa meddelanden understrukit vikten av att i förhållande till enskilda tillämpa vissa av förordningens principer för sådant som kan hänföras till den tid då Förenade kungariket var medlem i EU.

Den 30 januari 2019 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om beredskapsåtgärder på området för samordning av de sociala trygghetssystemen till följd av att Förenade kungariket lämnar EU⁵. Förslaget innebär att medlemsstaterna åläggs att tillämpa principerna om lika-behandling, sammanläggning och likställande av förmåner m.m. även efter utträdet avseende situationer, omständigheter m.m. som hänför sig till tid före utträdet. Vidare föreslås också att relevanta bestämmelser i förordningen samt tillämpningsförordningen ska beaktas efter utträdes-tidpunkten för att säkerställa att nämnda principer blir tillämpbara i sin

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

³ Se COM (2018) 880 final.

⁴ Se COM (2018) 890 final.

⁵ Se COM (2019) 53 final.

helhet. Personkretsen föreslås bli densamma som den som i dagsläget omfattas av artikel 2 i förordningen. Förslagets materiella omfattning innebär att alla förmångsrenar som omfattas av förordningen i dag (se artikel 3) även i det fortsatta ska anses omfattas av den nu föreslagna förordningen.

Europeiska kommissionens förslag till förordning kommer snarast möjligt att behandlas enligt gängse lagstiftningsförfaranden inom EU, vilket inbegriper möjligheten för medlemsstaterna att påverka dess innehåll. Skulle den slutliga lydelsen av den föreslagna förordningen innebära en överlappning i förhållande till nu aktuella författningsförslag kommer regeringen överväga nödvändiga åtgärder för att i möjligaste mån undvika dubbelreglering.

Konventionen om social trygghet mellan Sverige och Förenade kungariket och Nordirland

Sverige ingick 1987 en konvention om social trygghet med Förenade kungariket och Nordirland. Konventionen har införlivats i svensk rätt genom förordningen (1988:106) om tillämpning av en konvention den 29 juni 1987 mellan Sverige och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland om social trygghet. Konventionen reglerar bland annat tillämplig lagstiftning, beräkning av vissa förmåner m.m. Till konventionen finns även ett protokoll om medicinsk vård. Protokollet reglerar att en enskild som är bosatt inom endera av staternas territorium ska beredas omedelbar medicinsk vård under tillfällig vistelse inom den andra statens territorium.

Sverige och Förenade kungariket och Nordirland har därefter kommit överens om att konventionen, men inte det därtill fogade protokollet om medicinsk vård, ska upphöra att gälla för alla personer för vilka bestämmelserna i förordningarna 1408/71⁶ och 574/72⁷ gäller, se förordningen (1992:1090) om ändring i förordningen (1988:106) om tillämpning av en konvention den 29 juni 1987 mellan Sverige och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland om social trygghet. Konventionen är således inte längre tillämplig mellan Sverige och Förenade kungariket och Nordirland. Konventionen tillämpas dock fortfarande i sin helhet avseende de geografiska områden som inte omfattas av fördragets bestämmelser i enlighet med artikel 355 i EUF-fördraget.

⁶ Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen. Förordningen är numera ersatt av förordning 883/2004.

⁷ Rådets förordning (EEG) nr 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpningen av förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen. Förordningen är numera ersatt av förordning 987/2009.

4.2 Tillgång till svenska sociala trygghetsförmåner med stöd av socialförsäkringsbalken, lagen om arbetslöshetsförsäkring, ersättningslagen eller förordning 883/2004

Prop. 2018/19:53

Förmåner till barn och familjer

Barnbidrag (även flerbarnstillägget), studiebidrag och extra tillägg inom studiehjälpen, de delar av bostadsbidraget som lämnas för att det finns barn i hushållet (det särskilda bidraget för hemmavarande barn och det särskilda bidraget för barn som bor växelvis samt umgängesbidraget) och efterlevandestöd anses som familjeförmåner enligt förordningen. I socialförsäkringsbalken finns ett krav på att barnet ska vara bosatt i Sverige för att föräldrapenningförmåner, barnbidrag och efterlevandestödet ska betalas ut. Till följd av Sveriges unionsrättsliga förpliktelser kan dock detta krav inte upprätthållas då det inte är i linje med förordningens bestämmelser. Föräldrapenning, barnbidrag och efterlevandestöd kan därför betalas med stöd av förordningens bestämmelser utan att detta villkor är uppfyllt.

I studiestödslagen (1999:1395) finns bl.a. krav på svenskt medborgarskap för rätt till studiehjälp. Inte heller ett sådant krav kan upprätthållas enligt Sveriges åtaganden enligt förordningen. Det innebär att studiebidrag och extra tillägg inom studiehjälpen kan betalas ut även om villkoret om svenskt medborgarskap inte är uppfyllt.

Förmåner vid ålderdom och för efterlevande

Svensk inkomstpension, premiepension samt inkomstgrundande efterlevandepensioner och tilläggs pension betalas ut med stöd av socialförsäkringsbalken oavsett var i världen den enskilde bor.

Garantipension för personer födda 1938 eller senare samt garantipension till omställningspension är sedan EU-domstolens dom i mål C-189/16 *Boguslawa Zaniewicz-Dybeck mot Pensionsmyndigheten*⁸ klassificerade som minimiförmåner enligt artikel 58 i förordningen. Dessa två förmåner betalas således inte ut med stöd av förordningens bestämmelser inom EU/EES utan med stöd av tidsbegränsade bestämmelser i 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken. Bestämmelserna ger emellertid inte stöd för utbetalning av förmån till något land utanför EU/EES och Schweiz. Bestämmelserna är begränsade till utgången av 2019.

Förmåner vid sjukdom

Samordningsbestämmelserna skiljer mellan förmåner av två slag: kontantförmåner och vårdförmåner. Vårdförmåner innefattar hälso- och sjukvård, läkemedel och sjukhusvård, vissa förmåner för omsorgsbehövande samt direkta betalningar för att ersätta merkostnader till följd av vårdbehov. Vårdförmåner utges som huvudregel av bosättningslandet, men kan under vissa förutsättningar även utges av vistelselandet och är inte förmåner som exporteras.

⁸ EU:C:2017:946.

Sjukpenning och andra förmåner som kategoriseras som kontantförmåner för tillämpningen av förordningen kan däremot betalas ut även om en person inte bor i Sverige. En person som är försäkrad i Sverige men som bor i ett annat EU/EES-land har därmed rätt att exportera förmånen med stöd av förordningen. Det innebär bland annat att förmåner som sjukpenning, omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, som ses som kontanta vårdförmåner i förordningens mening, kan betalas ut till ett annat EU/EES-land.

Sjuk- och aktivitetsersättning räknas i Sverige som en förmån vid sjukdom, men dess konstruktion och syfte innebär att de i förordningens mening klassificeras som så kallade förmåner vid invaliditet. Både sjuk- och aktivitetsersättningen kan vara inkomstbaserad eller betalas på garantinivå. Den inkomstbaserade sjuk- och aktivitetsersättningen kan betalas ut till länder utanför EU/EES med stöd av socialförsäkringsbalken, medan sjuk- och aktivitetsersättning på garantinivå enbart kan exporteras till ett EU/EES-land med stöd av förordningen.

Arbetslöshetsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring

I lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring regleras vad som krävs för att en arbetssökande ska ha rätt till arbetslöshetsersättning. Bestämmelserna innebär att den arbetssökande ska vara anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen och även i övrigt stå till arbetsmarknadens förfogande. Vidare krävs bl.a. att den arbetssökande uppfyller ett arbetsvillkor för att ha rätt till ersättning. Med stöd av förordningen kan en person lägga samman försäkrings- och anställningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare som är fullgjorda i en medlemsstat med perioder i det senaste arbetslandet vid prövning av om han eller hon uppfyller de villkor som uppställs i lagen om arbetslöshetsförsäkring för att ha rätt till arbetslöshetsersättning. Med stöd av förordningen kan även en person som är helt arbetslös och som uppfyller de villkor som ställs upp i lagen om arbetslöshetsförsäkring för rätt till ersättning och därtill vissa angivna villkor i förordningen bibehålla svensk arbetslöshetsersättning för att söka arbete i ett annat EU/EES-land eller i Schweiz, s.k. export. Av förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring följer att export av svensk arbetslöshetsersättning är möjlig i längst tre månader.

Ersättning för vårdkostnader med stöd av förordningen och ersättningslagen

Enligt förordningen har EU-medborgare i vissa fall rätt till hälso- och sjukvård inom EU/EES, såväl tillfällig som planerad. Förordningen innehåller även bestämmelser om vad som gäller för hälso- och sjukvård för gränsarbetare samt pensionstagare och deras familjemedlemmar. Enligt förordningen och tillämpningsförordningen ersätter medlemsstaterna varandra för uppkomna vårdkostnader i angivna fall. En patient betalar som regel endast patientavgift, mot uppvisande av ett s.k. EHIC-kort.

Lagen (2013:215) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (ersättningslagen) som har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24

(patientrörlighetsdirektivet)⁹ i nationell rätt, innehåller bestämmelser om ersättning till patienter för kostnader som uppkommit till följd av att de har tagit emot vård i ett annat land inom EU/EES. Lagen ska inte tillämpas i de fall en patients rätt till ersättning grundar sig på förordningen.

Enligt lagen har en patient rätt till ersättning för kostnader som har uppkommit till följd av att han eller hon har tagit emot vård i ett annat land in EU/EES om

1. patienten, när kostnaderna uppkom, tillhörde den personkrets för vilken Sverige är behörigt att meddela sådant tillstånd till vård utanför bosättningsmedlemsstaten som avses i artikel 20 i förordningen,
2. vården har tillhandahållits av hälso- och sjukvårdspersonal, och
3. patienten skulle haft rätt att få vården bekostnad av det allmänna om den tillhandahållits i Sverige.

Enligt ersättningslagen kan en person välja att ansöka om förhandsbesked innan han eller hon åker till en annan medlemsstat för att få vård. Försäkringskassan prövar en sådan ansökan och, om personen har rätt till ersättning enligt lagen, lämnar Försäkringskassan besked om det högsta belopp som ersättning kan betalas med för vården. Ersättningsnivån bestäms utifrån vad vården skulle ha kostat i Sverige. Den enskilde får sedan vården inom EU/EES, betalar kostnaden alternativt får en faktura och ansöker om ersättning i efterhand. Försäkringskassan betalar därefter ut ersättning upp till den nivå som beslutats i förhandsbeskedet eventuellt med avdrag för patientavgift.

Ersättningen kan aldrig överstiga den faktiska kostnaden. Enligt ersättningslagen finns det möjlighet för den enskilde att ansöka om ersättning för planerad vård utan att ha ett förhandsbesked. Den enskilde åker då på eget initiativ och får vård samt ansöker om ersättning i efterhand. Försäkringskassan utreder därefter om förutsättningarna är uppfyllda för att ersättning kan utges och om så är fallet kan den enskilde få ersättning till den nivå som vården hade kostat i Sverige men aldrig högre än den faktiska kostnaden. Avdrag görs för patientavgift i de fall det är aktuellt.

4.3 Inverkan på tillgången till svenska trygghetsförmåner i Förenade kungariket efter utträdestidpunkten

Om Förenade kungariket lämnar EU, framför allt om det då inte finns ett gällande utträdesavtal, finns det ett antal sociala trygghetsförmåner som inte kan fortsätta betalas ut efter utträdet till enskilda bosatta i Förenade kungariket. Som redogjorts för ovan betalas en del förmåner i dag ut med stöd av förordningens bestämmelser och en del med stöd av nationella bestämmelser. I samband med ett utträde blir Förenade kungariket ett tredjelandsland. För en enskild som får förmåner vid tidpunkten för Förenade kungarikets utträde ur EU kan detta således utgöra en förändring i den grund som ger rätt till en fortsatt utbetalning av svenska sociala trygghetsförmåner.

⁹ Europaparlamentets och rådets (EU) direktiv 2011/24 av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

Detta innebär å ena sidan att utbetalning av förmåner till Förenade kungariket kan komma att upphöra när landet blir ett tredjeland. Å andra sidan innebär det att utbetalning av förmåner till tredjeland kan fortgå även vid ett avtalslöst utträde om det finns stöd för det i nationella bestämmelser. Som exempel på export till tredjeland som kan ske med stöd av nationella bestämmelser kan nämnas inkomstbaserad pension och inkomstbaserad sjukersättning. Det är dock svårt att utvärdera vilka förmåner som kommer att beröras eftersom detta beror på vilka som uppbärs redan i dag men också på vilka ansökningar som kan inkomma även efter utträdestidpunkten.

Försäkrad för svenska trygghetsförmåner enligt socialförsäkringsbalken

Förenade kungarikets utträde ur EU utan ett utträdesavtal får vissa direkta följder i förhållande till enskildas rättigheter, i synnerhet då den rättsliga grunden för export som i dag finns i förordningen upphör att gälla i samband med utträdet.

Av 4 kap. 3 § socialförsäkringsbalken följer att den som är bosatt i Sverige är försäkrad för bosättningsbaserade förmåner och den som arbetar i Sverige är försäkrad för arbetsbaserade förmåner. Den som varken är bosatt eller arbetar men som uppfyller vissa andra krav är försäkrad för övriga förmåner. Bosättning och arbete är alltså svenska försäkringsvillkor. För att vara försäkrad måste personen också, i de fall det är aktuellt, uppfylla de förmånspecifika kraven på försäkringstider. Medborgarskap är således inte en faktor i detta hänseende. På vilken grund en person anses försäkrad påverkar vilka förmåner denne har rätt till efter utträdestidpunkten.

Vad gäller t.ex. föräldrapenning och barnbidrag krävs enligt socialförsäkringsbalken att barnet är bosatt i Sverige, varför grund för fortsatt export saknas när förordningen inte längre är tillämplig. Vidare kommer en person som är bosatt i Förenade kungariket med sin familj efter utträdet inte längre att kunna få det särskilda bidraget för hemmavarande barn, det särskilda bidraget för barn som bor växelvis eller umgängesbidraget inom bostadsbidraget. Inte heller omvårdnadsbidraget eller merkostnadsersättning kommer att kunna betalas till personer i Förenade kungariket. Det samma gäller för sjuk- och aktivitetsersättning på grundnivån, efterlevandepension samt garantipensioner som exporteras med stöd av de tillfälliga bestämmelserna i socialförsäkringsbalken som inte omfattar export till tredjeland. Även grund för att lämna ersättning för vårdkostnader skulle saknas efter ett avtalslöst utträde.

Export av arbetslöshetsersättning

Eftersom den rättsliga grunden för export som i dag finns i förordningen upphör att gälla i samband med utträdet och då det inte finns några bestämmelser i svensk rätt som medger export av arbetslöshetsersättning till tredjeland, kommer det inte heller vara möjligt att exportera arbetslöshetsersättning till Förenade kungariket efter landets utträde ur EU.

Efter utträdet kommer det att saknas rättslig grund för att sammanlägga intjänade perioder, där intjänandet skett under den tid när Förenade kungariket var medlem i EU, eftersom denna rätt baseras på förordningens bestämmelser. Till exempel kommer intjänade perioder som fullgjorts i Förenade kungariket inte att kunna användas för att uppfylla olika försäkringsvillkor i Sverige för det fall att detta inte regleras i nationella bestämmelser. Detta kan få inverkan på den enskildes rätt till förmån eller storleken på förmån som följd. För att kunna tillgodoräkna sig rätten att sammanlägga perioder även framgent vid ansökan av förmån eller ersättning som görs efter utträdet behöver detta regleras i nationella bestämmelser. När det gäller möjligheterna att kunna beakta förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser som uppburits respektive inträffat i Förenade kungariket före utträdet kan principen om likställande inte heller tillämpas för tid efter utträdestidpunkten för det fall nationella bestämmelser inte medger detta, eftersom denna princip, liksom principen om sammanläggning av perioder, regleras i förordningen.

Administrativt samarbete

Det administrativa samarbete som finns inom EU/EES i dag kommer inte att kunna upprätthållas gentemot Förenade kungariket om de lämnar EU utan ett utträdesavtal eftersom samarbetet grundar sig på förordningens och tillämpningsförordningens bestämmelser. Det kommer därmed att saknas ett rättsligt stöd för såväl administrativt samarbete som tillämpningen av de standardiserade blanketter som i nuläget utfärdats med stöd av förordningarna och medför vissa rättigheter för den enskilde. Det finns dock bestämmelser som gäller handläggningen av ärenden om förmåner från Sverige bl.a. bestämmelserna om ansökan, utredningsskyldighet och beslut i socialförsäkringsbalken och förvaltningslagen (2017:900).

4.4 Behov av åtgärder för att mildra konsekvenserna vid Förenade kungarikets utträde ur EU

En stor andel av de cirka 100 000 svenska medborgare som i dag bor eller arbetar i Förenade kungariket får för närvarande inga svenska trygghetsförmåner utbetalda till sig. Karaktären av det regelverk som legat till grund för utbetalning av trygghetsförmåner är inte heller medborgarbaserat, vilket gör att även andra medborgare har rätt eller kan ha en framtida rätt till trygghetsförmån från Sverige baserat på tidigare arbete eller bosättning i Sverige. Med hänsyn till denna komplexitet och det faktum att myndigheterna har en begränsad möjlighet att ta fram relevant statistik avseende antalet personer som vid någon tidpunkt har tjänat in något som kan ligga till grund för svenska förmåner är det svårt att på en aggregerad nivå säga hur många som kan komma att beröras av regeringens förslag. Inte heller skulle sådan information säga något om det inom ramen för förslagen tillkommande antalet ansökningar där utbetalning ska ske till Förenade

kungariket. Sammantaget medför detta att det i dagsläget inte går att förut säga det antal som skulle kunna omfattas av förevarande förslag.

Oavsett antalet medborgare som kan komma att påverkas av effekterna till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU finns det ett behov av att vidta åtgärder som syftar till att fortsätta skydda rätten till sociala trygghetsförmåner. Skyddet för medborgares rättigheter har under EU:s förhandlingar med Förenade kungariket varit en central utgångspunkt. Regeringen delar uppfattningen att skyddet för medborgares rättigheter är en central utgångspunkt och anser att det inom ramen för de nationella åtgärder som föreslås också ska säkerställas att enskilda medborgare inte drabbas av det brittiska utträdet.

Eftersom det länge har varit okänt huruvida ett utträdesavtal mellan Förenade kungariket och EU kommer att slutas och bli tillämpligt har det varit svårt för enskilda att fatta avvägda beslut om sin situation. Det är vidare orimligt att enskilda drabbas av så långtgående konsekvenser som ett utträde innebär från en dag till en annan utan tid för omställning. Det får anses ligga inom ramen för Sveriges unionsrättsliga förpliktelser att säkerställa en rimlig nivå av framtida förmåner, så som pension, eftersom personer har räknat med att få ersättning för den tid som dessa använt rätten till fri rörlighet och t.ex. varit bosatta eller arbetat i Förenade kungariket under den tid då landet var medlem i EU.

5 Överväganden och förslag

5.1 Åtgärder bör vidtas för att mildra de allvarligaste konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU

Regeringens bedömning: Det bör införas bestämmelser för att skydda rätten till intjänade perioder och möjligheten att likställa förmåner m.m. som tjänats in eller uppkommit i Förenade kungariket under tiden då landet var medlem i Europeiska unionen. Det bör vidare införas bestämmelser om att svenska sociala trygghetsförmåner, med undantag för arbetslöshetsersättning, under en övergångsperiod ska fortsätta att betalas ut till enskilda i Förenade kungariket.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna som lämnat remissvar delar eller ser positivt på promemorians bedömning.

Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten, Socialstyrelsen, Inspektionen för socialförsäkringen (ISF), Sveriges ambassad i London, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Svenskt Näringsliv, Sveriges Läkareförbund och Sveriges universitetslärare och forskare (SULF) tillstyrker förslaget. *Försäkringskassan* välkomnar förslaget men lämnar kommentarer på för myndighetens tillämpning särskilt viktiga delar. *Skatteverket* har inga invändningar mot att förslagen genomförs.

Kommerskollegium ser positivt på förslagen för att de ger enskilda som nyttjat den fria rörligheten och som riskerar att drabbas av negativa konsekvenser en tid för förberedelse. *Förvaltningsrätten i Stockholm* välkomnar förslaget och har i huvudsak inga invändningar mot de förslag som läggs fram men lämnar vissa synpunkter. *Svenskt Näringsliv* tillstyrker de förslag som lämnas i promemorian eftersom man instämmer med behoven av att möjliggöra tid för omställning för enskilda. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* ser positivt på åtgärderna som föreslås i promemorian, bland annat med tanke på de många svenskar som bor och arbetar i Förenade kungariket. *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet* har inget att anföra vad avser förslagen då den enda förändringen i sak jämfört med i dag, nämligen inskränkningen av utbetalning av framtida arbetslöshetsersättning, är en naturlig följd av Förenade kungarikets utträde. *Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet* och *Barnombudsmannen (BO)* har inga synpunkter på förslagen. *Justitieombudsmannen (JO)* anser att promemorian inte föranleder några kommentarer. *Kammarrätten i Stockholm* har inte något att invända mot förslagen i promemorian. *Sveriges ambassad i London* understryker, mot bakgrund av det stora antalet svenska medborgare i Förenade kungariket, vikten av att berörda aktörer genomför tidiga informationsåtgärder. *Sveriges a-kassor* anser att det finns anledning att utreda om hänvisningen till bestämmelserna om likställande och sammanläggning i förordningen bör avse lydelsen av förordningen som gällde fram till och med utträdestidpunkten. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* avstår från att yttra sig. *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* varken tillstyrker eller avstyrker förslagen. Endast en av remissinstanserna, *Lunds universitet*, avstyrker förslagen med hänsyn till att det inte går att överblicka konsekvenserna om lagen genomförs i dess föreslagna utformning utan ytterligare analys av i varje fall de frågor som avser tillämpningen av förordningen.

Skälen för regeringens bedömning: För att minimera risken för att enskilda i Förenade kungariket som har använt rätten till fri rörlighet ska ställas inför allvarliga konsekvenser till följd av att Förenade kungariket lämnar EU bör det införas bestämmelser som ska mildra de konsekvenser som uppstår vid en sådan situation. De personer som omfattas av regeringens förslag är de som vid utträdestidpunkten hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket. Även personer som har arbetat eller har varit bosatta i Förenade kungariket före utträdestidpunkten ingår i förslagets personkrets. Slutligen inbegriper personkretsen enskilda som vid utträdestidpunkten får vård i Förenade kungariket.

Regeringen vill framhålla att syftet med förslagen inte är att tillskapa möjligheter att exportera fler eller andra förmåner än de som redan betalas ut eller tjänats in under Förenade kungarikets medlemskap i EU. Bedömningar av rätten till förmåner bör därför inte heller göras på annat sätt än som vid nuvarande tillämpning. Förslagen bör ses som en rättslig grund för att hantera ärenden på samma sätt som tidigare. Nyansökningar som avser utbetalning av förmåner till Förenade kungariket för tid efter utträdestidpunkten men där rätten till förmån inte funnits vid tidpunkten för utträdet omfattas inte av förslagen. För Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens del innebär det ingen förändring i hanteringen av ärenden eller bedömning av förmåner. *Försäkringskassan* har anfört att myndigheten inte delar denna bedömning då myndigheten anser att det behöver

prövas i varje enskilt ärende om det finns förutsättningar för att tillämpa de föreslagna bestämmelserna. Regeringen vill framhålla att syftet med lagen inte är ompröva pågående ärenden som rör utbetalningar till Förenade kungariket. Det kan dock tillkomma nya ärenden till följd av att det funnits en rätt till en förmån vid utträdestidpunkten och där ansökan gjorts inom ramen för reglerna om retroaktivitet förknippade till de olika förmånerna.

Sveriges a-kassor har lyft frågan om vilken lydelse av förordningen som ska tillämpas. För att uppnå en likformig, förutsägbar och rättssäker tillämpning anser regeringen att det bör framgå av nu föreslagen lagtext vilken lydelse av förordningen som gäller vid den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU i syfte att undvika skillnader i tillämpningen. Den lydelse som ska tillämpas är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492¹⁰.

Regeringen delar den mening som framförs av *Sveriges ambassad i London* att det är av stor vikt att myndigheterna har beredskap för de frågor som kan uppkomma med anledning av brexit, oavsett utfall. Detta är särskilt angeläget vid ett avtalslöst utträde där enskilda sent omsider kan bli varse om förändringar i den egna situationen som riskerar att bli kännbara.

5.2 Sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Regeringens förslag: Det ska införas bestämmelser om att socialförsäkringsbalken och ersättningslagen ska fortsätta att tillämpas efter den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade Europeiska unionen (EU) för de personer som omfattades av författningarna före nämnda tidpunkt. Vidare ska det finnas bestämmelser om att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen för svensk del i vissa fall ska tillämpas som om förordningen var fortsatt tillämplig avseende de personer som omfattades av förordningen före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Skatteverket*, *Pensionsmyndigheten* och *Försäkringskassan* anför att det behöver klargöras vilken status konventionen mellan Sverige och Förenade kungariket och Nordirland ska anses ha. *Försäkringskassan* anför vidare att socialförsäkringsbalken ska vara fortsatt tillämplig när förutsättningarna är uppfyllda även om det inte regleras

¹⁰ Kommissionens förordning (EU) 2017/492 av den 21 mars 2017 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004.

i den föreslagna lagen. Försäkringskassan framför även att tillämpningsförfordningen, studiestödslagen (1999:1395) och lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring bör anges i lagtexten, eftersom även förmåner kopplade till dessa lagar ingår i lagens materiella tillämpningsområde. *Förvaltningsrätten i Stockholm* har efterfrågat ett förtydligande av vad som avses med ”tillämpas i vissa fall”. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* avstår från att kommentera tillämpligheten av konventionen med Förenade kungariket då det råder stor osäkerhet om den avtalsrelation som Förenade kungariket och Europeiska unionen kommer att ha i framtiden. *Sveriges a-kassor* understryker vikten av att bestämmelserna i lagen inte lämnar något utrymme för tolkning när det gäller vilka artiklar i förordningen som ska fortsätta att tillämpas.

Skälen för regeringens förslag: De effekter som uppstår om Förenade kungariket lämnar EU utan att ett utträdesavtal har ingåtts mellan parterna innebär att enskilda ställs inför en omedelbar förändring då Förenade kungariket blir ett tredjeland och nu gällande unionsrättsliga regelverk upphör att gälla. Detta medför att förutsättningar för att fortsätta tillämpa det unionsrättsliga regelverket saknas och enskilda inte ges någon tid för omställning. Så blir även fallet för de personer som har rätt till garantipension till ålderspension samt garantipension till omställningspension vid utträdestidpunkten, oavsett om ett utträdesavtal mellan EU och Förenade kungariket har ingåtts. Utan en skyndsam ändring kan enskilda inte längre få sina sociala trygghetsförmåner utbetalda till Förenade kungariket, med undantag för de förmåner som betalas ut med stöd av andra befintliga bestämmelser i socialförsäkringsbalken såsom inkomstgrundad ålderspension. Det kommer inte heller att, vid ett avtalslöst utträde, finnas grund för att tillämpa principen om likställande av förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser eller principen om sammanläggning av fullgjorda perioder. Det kommer inte heller att finnas unionsrättsligt stöd för att betala ut ersättning för vård som har getts i Förenade kungariket före utträdet. Vad gäller tillämpligheten av konventionen om social trygghet mellan Sverige och Förenade kungariket och Nordirland, se avsnitt 4.1.

Det nu lämnade förslaget innebär ingen skillnad avseende personkretsen jämfört med förordningens personkrets. Personkretsen utgörs alltså av sådana personer som omfattats av någon av författningarnas bestämmelser före Förenade kungarikets utträde ur EU. De uttryck som används i den föreslagna lagen bör lämpligen ha samma innebörd som de uttryck som används i socialförsäkringsbalken respektive i förordningen vid tidpunkten för utträdet.

Försäkringskassan har anfört att hänvisningen i lagen till olika författningar även bör inbegripa tillämpningsförfordningen, studiestödslagen (1999:1395) och lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. I den första paragrafen anges vilka författningar som det finns bestämmelser om i lagen. Den nu föreslagna lagen innehåller inga bestämmelser om tillämpningsförfordningen. Regeringen konstaterar att förmåner som regleras i studiestödslagen och lagen om arbetslöshetsförsäkring samordnas eller sammanläggs med stöd av förordningen och inte med stöd av nämnda författningar. Regeringen delar därför inte myndighetens bedömning att författningarna bör framgå av paragrafens lydelse.

Försäkringskassan har vidare anfört att socialförsäkringsbalken bör vara fortsatt tillämplig när förutsättningarna är uppfyllda. Regeringen vill

understryka att socialförsäkringsbalken allttjämt är tillämplig i sin helhet när aktuella förutsättningar är uppfyllda.

Sveriges a-kassor har påpekat att det inte bör finnas några oklarheter när det gäller vilka artiklar i förordningen som ska fortsätta att tillämpas. Regeringen anser att utgångspunkten bör vara att förordningen bör tillämpas på samma sätt som före Förenade kungarikets utträde ur EU. De bestämmelser i förordningen som efterföljande paragrafer i lagen hänvisar till och som ger uttryck för principerna om likställighet, sammanläggning och exportabilitet bör allttjämt tillämpas, liksom de bestämmelser som är nödvändiga för att dessa ska få avsedd effekt. Det kan exempelvis röra sig om beräkningsregler som har tillämpats före utträdestidpunkten eller andra regler som är avgörande för att bestämmelserna ska få avsedd effekt. Skälet till att inte alla bestämmelser i förordningen kan tillämpas efter Förenade kungarikets utträde är att en del av tillämpningsreglerna bygger på motpartsförhållande eller reciprocitet. I de fall bestämmelser i förordningen kan tillämpas utan krav på reciprocitet, till exempel sådana bestämmelser om beräkning vars tillämpning är en förutsättning för att bestämmelserna ska få avsedd effekt, gör regeringen bedömningen att även sådana bestämmelser torde vara tillämpbara. Regeringen konstaterar också att det inte bör finnas något som hindrar att ledning tas av bestämmelserna i tillämpningsförordningen när det bedöms vara lämpligt.

5.3 Åtgärder för att möjliggöra likställande av förmåner, inkomster, omständigheter och händelser vid ansökan om förmåner

Regeringens förslag: Bestämmelsen om likställande av förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende förmåner eller inkomster som har förvärvats och omständigheter eller händelser som har inträffat före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. Bestämmelsen har dock kompletterats med ett förtydligande kring vilken lydelse av förordningen som ska gälla vid tillämpningen. Det har även gjorts en redaktionell ändring av författningsförslaget.

Remissinstanserna: *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)*, *Sveriges a-kassor* och *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* tillstyrker eller är positiva till förslaget. *Försäkringskassan* uppger att bestämmelsen riskerar att leda till att rätten till ersättningar utökas eller ändras jämfört med vad som gäller i dag. *Sveriges a-kassor* menar att förslaget kan medföra vissa svårigheter när det gäller att beräkna arbetslöshetsersättning.

Skälen för regeringens förslag: En bestämmelse bör införas som möjliggör fortsatt tillämpning av artikel 5 i förordningen som avser lik-

ställande av förmåner, inkomster, omständigheter och händelser. Myndigheterna bör ges en rättslig grund för att tillämpa bestämmelsen för de förmåner, inkomster m.m. som uppkommit i Förenade kungariket före utträdet. Tillämpningen av principen om likställande av förmåner m.m. kan vara avgörande för att en enskild ska kunna uppfylla nödvändiga villkor vid en prövning av rätten till en förmån. Regeringen anser att bestämmelsen inte bör vara tidsbegränsad eftersom syftet skulle kunna förfelas för det fall förmåner, inkomster m.m. inte kan beaktas vid en ansökan om förmån som görs långt fram i tiden.

Försäkringskassan har anfört att det finns en risk för att rätten till ersättning utökas eller ändras. Regeringen gör härvid bedömningen att den tillämpning som ska göras med stöd av bestämmelsen inte bör föranleda en annan tillämpning än den som gjordes före utträdestidpunkten. När det gäller de svårigheter som *Sveriges a-kassor* har pekat på avseende beräkningen av arbetslöshetsersättning konstaterar regeringen att det rör sig om sådana tillämpningsfrågor som inte närmare bör regleras.

5.4 Åtgärder för att möjliggöra sammanläggning av intjänade försäkringsperioder för tid före det att Förenade kungariket lämnade EU

Regeringens förslag: Bestämmelserna om sammanläggning av perioder i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare som har fullgjorts före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. I promemorian föreslogs dock att rätten till sammanläggning skulle ha förelegat vid utträdestidpunkten, förutom avseende arbetslöshetsersättning. Bestämmelsen har vidare kompletterats med ett förtydligande av vilken lydelse av förordningen som ska gälla vid tillämpningen. Det har även gjorts en redaktionell ändring av författningsförslaget.

Remissinstanserna: *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)*, *Sveriges a-kassor* och *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* tillstyrker eller är positiva till förslaget.

Försäkringskassan föreslår i sitt remissvar en alternativ formulering av bestämmelsen som innehåller en hänvisning till att artikel 6 i förordningen ska fortsätta tillämpas som om förordningen var fortsatt tillämplig. *Pensionsmyndigheten* delar regeringens bedömning att det skulle förfela syftet med bestämmelsen om den tidsbegränsades eftersom det inte vore möjligt att i framtiden lägga samman intjänade perioder till grund för en ansökan om pension. *IAF* ser positivt på att det inte föreslås någon tidsbegränsning för den föreslagna bestämmelsen. *Pensionsmyndigheten*, *IAF* och *Sveriges a-kassor* har vidare pekat på svårigheter i fråga om bl.a. handläggning och dokumentation som uppstår i och med att det administrativa

samarbetet med Förenade kungariket upphör efter utträdet. Pensionsmyndigheten ser svårigheter med att det ska anses ligga på den enskilde att inhämta underlag om intjänade perioder i Förenade kungariket och menar att regeringen bör verka för ett administrativt samarbetsavtal med Förenade kungariket som skulle möjliggöra ett utbyte mellan myndigheterna i de olika länderna. Sveriges a-kassor efterfrågar att det tydligt ska framgå vilka sammanläggningssituationer som bestämmelsen omfattar.

Skälen för regeringens förslag: Processen kring Förenade kungarikets utträde ur EU innebär svårigheter för enskilda att förutse vad som kommer att gälla efter utträdestidpunkten och inte minst när det gäller redan intjänade perioder. Enskilda har högst sannolikt agerat utifrån den information som funnits tillgänglig och kan därför t.ex. ha utgått från att arbete i Förenade kungariket grundar rätt till pensionsförmåner och föräldrapenning på sjukpenningnivå i Sverige. Vid ett avtalslöst utträde ändras förhållandena avsevärt vad gäller rätten till sammanläggning. Enskilda har haft begränsade möjligheter att påverka, planera eller förbereda sig för detta. Det är rimligt att enskilda ska kunna använda sig av de perioder som har fullgjorts i Förenade kungariket före utträdet för uttag eller ansökan om förmåner efter utträdestidpunkten. I annat fall kan rätten till och storleken på förmåner för enskilda personer komma att påverkas utan att något villkor som avser den enskilda personen i sig har förändrats. Försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder samt perioder av verksamhet som egenföretagare som har fullgjorts under tiden som Förenade kungariket var en del av EU bör därför kunna sammanläggas med perioder intjänade i Sverige för att möjliggöra uppfyllande av förmånsvillkor. Med hänsyn till det föreslagna villkoret att perioderna ska ha fullgjorts före utträdet bedömer regeringen att det inte finns något behov av att uppställa ett ytterligare villkor om att rätten till sammanläggning ska ha funnits före utträdestidpunkten. Därmed föreslås inte något sådant villkor för någon av de förmåner som omfattas av förslaget. Intjänade försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder samt perioder som egenföretagare som har fullgjorts i Förenade kungariket efter utträdestidpunkten kommer inte att kunna sammanläggas.

Det föreslås ingen tidsbegränsning av möjligheten till sammanläggning av intjänade perioder för tid före utträdestidpunkten. Detta skulle förfela syftet med bestämmelsen då intjänade perioder kan ligga till grund för en ansökan om förmåner långt efter det att den aktuella perioden har fullgjorts. En tidsbegränsning skulle innebära ett utgångsdatum på intjänade perioder som fullgjorts under Förenade kungarikets medlemskap i EU, vilket bedöms som olämpligt. Bestämmelsen bör därför gälla utan tidsbegränsning.

Utöver den princip som kommer till uttryck i artikel 6 i förordningen innehåller förordningen bestämmelser om sammanläggning i särskilda situationer. I fråga om pensionsförmåner görs sammanläggning med stöd av artikel 51 och för arbetslöshetsersättning tillämpas artikel 61 i förordningen. En hänvisning till artikel 6 på det sätt som *Försäkringskassan* förordrar kan utgöra en risk för att tillämpande myndigheter inte längre skulle ha det rättsliga stöd som lydelsen i dag är tänkt att ge. Regeringen delar således inte *Försäkringskassans* bedömning i detta hänseende, utan föreslår en generell hänvisning till de bestämmelser i förordningen som reglerar sammanläggning. Med anledning av vad *Sveriges a-kassor* anfört i

fråga om vilka sammanläggningssituationer som bestämmelsen omfattar vill regeringen även framhålla att vid prövningen av rätten till en förmån behöver det i varje enskilt fall tas ställning till om det finns förutsättningar för sammanläggning.

Efter Förenade kungarikets utträde ur EU kommer landet inte längre att vara en del av det unionsgemensamma samarbetet som syftar till att underlätta hanteringen av gränsöverskridande ärenden. Sådant samarbete kan bedrivas när det gäller att hämta in de uppgifter som är aktuella för den enskilde och som behövs vid handläggningen av ett ärende.

I förhållande till de synpunkter som avser förändringar i handläggningen till följd av Förenade kungarikets utträde konstaterar regeringen att en följd av att det administrativa samarbetet upphör är att det blir upp till den enskilde att försöka inhämta relevant och behövlig information om exempelvis intjänade perioder för att kunna styrka att perioderna fullgjorts i Förenade kungariket före utträdestidpunkten. Regeringen anser vidare att det följer av den serviceskyldighet som framgår av förvaltningslagen (2017:900) och socialförsäkringsbalken att myndigheterna i möjligaste mån bör informera och vägleda enskilda i detta hänseende.

5.5 Fortsatt utbetalning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare samt garantipension till omställningspension

Regeringens förslag: En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken ska ha fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och om övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16 och 17 §§ och 81 kap. 9 § socialförsäkringsbalken tillämpas.

Promemorians förslag: I förhållande till promemorians förslag har bestämmelsen om fortsatt utbetalning av förmåner med stöd av socialförsäkringsbalken och förordningen delats upp till att nu utgöra två separata bestämmelser. I sak har det tillkommit en ändring som innebär en hänvisning till bestämmelser om beräkning i socialförsäkringsbalken.

Remissinstanserna: *Pensionsmyndigheten* har lämnat synpunkter i förhållande till bestämmelsen som avser den avgränsade personkretsen, vad som händer vid en gränsöverskridande händelse efter utträdet samt förslag om tillägg till bestämmelsen att hänvisning till bestämmelserna om beräkning i socialförsäkringsbalken ska göras. *Kommerskollegium* anser att det i förhållande till de tillfälliga bestämmelserna är viktigt att information och kunskap om dessa förmedlas till allmänheten då det återstår en kort tid före utträdet. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* tillstyrker förslaget

om fortsatt utbetalning av förmåner som betalas ut med stöd av socialförsäkringsbalken men menar att förslaget borde varit generösare på så sätt att förmåner betalas ut för så lång tid som den enskilde har ansökt om före utträdestidpunkten, även om denna tid överstiger utgången av 2019. Detta skulle motiveras av att det finns förmåner såsom pension eller föräldrapenning som planeras över lång tid och att denna tid kan komma att överstiga den övergångsperiod som regeringen föreslår.

Skälen för regeringens förslag: Den situation som uppkommer om Förenade kungariket lämnar EU innebär att enskilda riskerar att drabbas på ett allvarligt sätt om rätten till fortsatt utbetalning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension upphör när Förenade kungariket har lämnat EU. Nämnade förmåner betalas i dag ut med stöd av socialförsäkringsbalken till personer bosatta i EU/EES och Schweiz. Efter det att Förenade kungariket har lämnat EU saknas således stöd i såväl unionsrätten som nationell rätt för att fortsätta betala ut förmånerna till personer bosatta i Förenade kungariket eftersom landet inte längre är ett land inom EU eller EES.

Genom en ny bestämmelse föreslås det bli möjligt att fortsätta betala ut förmånerna till och med utgången av 2019. Begränsningen i tid sätts utifrån att den nationella bestämmelse som i dag ligger till grund för garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension är begränsad till utgången av 2019. Regeringen anser att denna begränsning innebär en rimlig tid för omställning för den enskilde som kan vara behövlig utifrån att enskilda har haft begränsade möjligheter att vidta lämpliga åtgärder inför Förenade kungarikets utträde ur EU. Även Pensionsmyndigheten behöver tid för att kunna vidta nödvändiga åtgärder, såväl inom den egna verksamheten såsom systemanpassningar och informationsinsatser som i enskilda ärenden, till följd av konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU.

Den personkrets som omfattas är de personer som vid tidpunkten för utträdet fick förmånerna utbetalda i Förenade kungariket eller hade rätt att få förmånerna. Den person som har hunnit inrätta sig efter förmån-utbetalningar eller som står nära inför att påbörja uttag av ålderspension bör vara målgruppen. Regeringen anser i förhållande till *Pensionsmyndighetens* synpunkt om avgränsningar i personkretsen att bestämmelsen inte medger rätt till utbetalning i Förenade kungariket vid en ny ansökan med mer än att rätten till förmånen har funnits för den enskilde vid utträdestidpunkten. Regeringens bedömning är vidare att bestämmelsen inte omfattar situationer som inbegriper nya ansökningar som görs efter utträdestidpunkten och avser tid efter utträdet. På motsvarande sätt omfattar bestämmelsen inte heller situationer som uppstår efter utträdestidpunkten, t.ex. om en enskild flyttat från en annan medlemsstat inom EU/EES till Förenade kungariket efter utträdet.

Med anledning av den synpunkt som *TCO* har framfört vill regeringen betona att pension som i dag betalas ut till tredjeländer med stöd av andra bestämmelser i socialförsäkringsbalken även efter utträdestidpunkten ska fortsätta att tillämpas på enskilda förmåner såsom inkomstgrundad ålderspension. Detta gör att rätten till den inkomstgrundade ålderspensionen består även för det fall att den enskilde bor i ett tredjeland. Sådana bestämmelser påverkas inte heller av den i förevarande bestämmelse föreslagna tidsbegränsningen.

Det är viktigt för både rättssäkerheten och transparensen att den enskilde får den vägledning och information som denne behöver för att göra väl avvägda beslut i sin situation. Tillämpande myndigheter har ansvar för att genom informationsspridning och genom kommunikering underlätta för enskilda att skapa sig en överblick över vad som kan väntas för tid efter den tidsbegränsande bestämmelsens upphörande. Regeringen delar *Kommerskollegiets* synpunkt om att det är av synnerlig vikt att information och kunskap om de tillfälliga bestämmelserna förmedlas till allmänheten, också före utträdet. Regeringen delar även *Pensionsmyndighetens* synpunkt att samordning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension ska göras på samma sätt som i dag, dvs. det ska göras en samordning för garantipension till ålderspension respektive omställningspension på samma sätt som görs för de personer som bor i ett EU/EES-land. Vid beräkningen av förmånen ska denna således göras med stöd av socialförsäkringsbalken.

5.6 Fortsatt utbetalning av svenska trygghetsförmåner till EU-medborgare i Förenade kungariket under en övergångsperiod

Regeringens förslag: En person och dennes familjemedlemmar som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska ha fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde och dennes familjemedlemmar inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Förmånen ska minskas med motsvarande förmån som utges från Förenade kungariket.

Det som har föreslagits ovan ska dock inte gälla för arbetslöshetsersättning.

Promemorians förslag: I förhållande till promemorians förslag har bestämmelsen om fortsatt utbetalning av förmåner med stöd av socialförsäkringsbalken och förordningen delats upp till att nu utgöra två separata bestämmelser. I sak överensstämmer bestämmelsen i promemorians förslag med regeringens förslag. Bestämmelsen har dock kompletterats med ett förtydligande kring vilken lydelse av förordningen som ska gälla vid tillämpningen.

Remissinstanserna: *Försäkringskassan* anför i sitt remissyttrande att det av förslaget framgår att en av förutsättningarna för rätt till fortsatt utbetalning av förmån är att övriga villkor för rätten till förmånen är oförändrade. Myndigheten anser dock att det är oklart hur denna skrivning ska tolkas, om den föreslagna bestämmelsen innebär att en förutsättning för fortsatt utbetalning är att personen uppfyller villkoren för att vara fortsatt försäkrad enligt bestämmelserna om bosättnings- respektive arbetsbaserad

försäkring i socialförsäkringsbalken, eller om bestämmelsens syfte är att ge rätt till fortsatt utbetalning oavsett om personen uppfyller försäkringsvillkoren i socialförsäkringsbalken eller inte. Myndigheten anför vidare att detta bör förtydligas i förslaget. *IAF* delar promemorians bedömning att arbetslöshetsersättning inte ska kunna exporteras efter utträdet. *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* anser att regeringen bör överväga om alla studerande som i dag har rätt till studiebidrag och extra tillägg genom förordningen ska omfattas av möjligheten att fortsatt beviljas förmånerna under övergångsperioden, oavsett om den studerande befinner sig i Förenade kungariket eller någon annanstans. *Kommerskollegium* anser att det i förhållande till de tillfälliga bestämmelserna är viktigt att information och kunskap om de tillfälliga bestämmelserna förmedlas till allmänheten då Förenade kungariket snart lämnar EU. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* tillstyrker förslaget men anser att arbetslöshetsersättning som en enskild ansökt om och beviljats före den 30 mars 2019 även ska betalas ut efter den 30 mars 2019. *TCO* anför vidare att förslaget borde ha varit generösare på så sätt att förmåner borde betalas ut för så lång tid som den enskilde har ansökt om före utträdestidpunkten. *Sveriges a-kassor* anser att en rimlig följd av Förenade kungarikets utträde är att det inte längre kommer att vara möjligt att exportera svensk arbetslöshetsersättning.

Skälen för regeringens förslag: Den situation som uppstår om Förenade kungariket lämnar EU utan ett utträdesavtal innebär att enskilda i vissa avseenden riskerar att drabbas på ett allvarligt sätt. Detta är fallet eftersom flera av de förmåner som i dag kan exporteras med stöd av unionsrättsliga bestämmelser inte längre kommer att kunna betalas ut till personer i Förenade kungariket efter utträdestidpunkten. En enskild riskerar att med mycket kort framförhållning bli medveten om det förändrade läget i och med att Förenade kungariket blir ett tredjeland. Det kan föranleda att enskilda hamnar i ett försämrat ekonomiskt läge, särskilt personer som får sådana ersättningar som ska täcka inkomstbortfall eller på annat sätt utgör en betydande inkomst för den enskilde och där stöd för utbetalning till tredjeland inte längre kommer att finnas. Det är mot denna bakgrund rimligt att under en övergångsperiod mildra dessa konsekvenser och möjliggöra fortsatt utbetalning av förmåner till personer bosatta i Förenade kungariket med stöd av förordningen på samma sätt som görs i dag.

Mot bakgrund av det som *Försäkringskassan* anför i sitt yttrande vill regeringen framhålla att enskilda inte har kunnat råda över den omständigheten att Förenade kungariket lämnar EU, eller på vilket sätt detta görs. Det ter sig således rimligt att begränsa de konsekvenser som kan uppstå. Däremot får inte en förändring som kan uppstå av andra skäl än att den enskilde enbart befunnit sig i en gränsöverskridande situation som inbegriper Sverige och Förenade kungariket förhindra att rätten till eller beloppens storlek förändras för den enskilde. Syftet bör inte heller vara att andra omständigheter, såsom att bedöma försäkringstillhörigheten, ska föranleda förändring i rätten till förmån för personkretsen som omfattas av förslaget. Vad gäller rätten till fortsatt utbetalning har *TCO* anført att förmåner som betalas ut under lång tid ska fortsätta att betalas ut även efter utgången av 2019 för det fall att den enskilde har ansökt om detta. Rege-

ringen vill framhålla att syftet med förslaget är att skapa en övergångsperiod för den enskilde att överväga vilka åtgärder som bör vidtas i den egna situationen till följd av att Förenade kungariket träder ut ur EU. Tanken är således inte att särskilja olika förmånstagare. Regeringen bedömer att om bestämmelsen i vissa hänseenden skulle innebära en förlängd rätt till fortsatt utbetalning i förhållande till andra förmåner, så riskerar detta att slå kraftfullt mot vissa förmånstagare som också de får förmåner som täcker inkomstbortfall. Regeringen gör därför bedömningen att samtliga förmånstagare bör falla under samma tidsbegränsning för det fall att förmånsutbetalningar inte kan göras till tredjeland med stöd av nationella bestämmelser.

När det gäller arbetslöshetsersättning finns i dag en möjlighet för arbetsökande att under som längst tre månader söka arbete i Förenade kungariket med bibehållen arbetslöshetsersättning. *TCO* anser att arbetslöshetsersättning i vissa fall bör kunna fortsätta att exporteras även efter utträdet. Regeringen anser dock att arbetslöshetsersättningen är av en annan karaktär än övriga sociala trygghetsförmåner, vilket bedöms ha betydelse för vad som bör gälla för denna förmån i exporthänseende efter Förenade kungarikets utträde. Arbetslöshetsersättningen skiljer sig från de andra förmånerna på så sätt att den arbetssökande i grunden har rätt till ersättning i Sverige och därefter ansöker om att få ta med sin ersättning för att söka arbete i Förenade kungariket. Arbetslöshetsersättningen skiljer sig även på så sätt att ersättningen betalas ut till en person som vistas i Förenade kungariket under en begränsad tid och som dessutom, vid fortsatt arbetslöshet, är tvungen att återvända till Sverige inom föreskriven tid för att inte riskera att gå miste om sin ersättning. Vid en sammantagen bedömning anser regeringen att konsekvenserna av att möjligheten till export av arbetslöshetsersättning upphör vid Förenade kungarikets utträde ur EU inte är sådana att det är motiverat att tillåta fortsatt export efter utträdestidpunkten.

Fortsatt rätt till utbetalning av övriga sociala trygghetsförmåner till Förenade kungariket bör dock möjliggöras. Det avser huvudsakligen personer eller deras familjemedlemmar som vid utträdestidpunkten hade rätt att få eller fick en förmån utbetald till Förenade kungariket vid tiden för utträdet som omfattas av bestämmelsens personkrets, eftersom dessa bedöms ha inrättat sitt leverne efter att förmånen utbetalas och beloppets nivå. Regeringen delar inte den uppfattning som förts fram av *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* att de nu föreslagna bestämmelserna bör omfatta alla studerande som i dag enligt förordningen har rätt till studiebidrag och extra tillägg. Denna bedömning gör regeringen mot bakgrund av att förordningen fortsatt kommer att vara tillämplig när det gäller fortsatt utbetalning av förmånerna mellan Sverige och andra EU/EES-stater.

Vidare bör personer eller deras familjemedlemmar som har inkommit med en ansökan om förmån före utträdestidpunkten, men där beslut ännu inte meddelats, omfattas av den fortsatta möjligheten till utbetalning av förmån. En ansökan kan då ha lämnats till den tillämpliga myndigheten, men av olika skäl har det inte resulterat i ett beviljande vid utträdestidpunkten. En förutsättning för detta är dock att rätten till förmånen har funnits redan dagen före utträdet. För sådana ärenden bör således också bestämmelserna om fortsatt möjlighet till utbetalning gälla.

En ansökan om förmån kan i vissa fall göras för retroaktiv tid, ofta för tre månader tillbaka i tiden. Föräldrapenning är ett exempel på en förmån som kan sökas inom tre månader (90 dagar) från dagen som ansökan avser. Förmånen föräldrapenning utmärker sig på så sätt att det är en förmån som kräver att föräldrar aktivt planerar sitt uttag, ofta med relativt lång framförhållning. Föräldrar har stort utrymme att förfoga över förmånen inom ramen för vissa tidsperioder. En person som ansöker om föräldrapenning retroaktivt för tid före Förenade kungarikets utträde ur EU anses omfattas av personkretsen som med stöd av bestämmelsen har rätt att fortsatt exportera förmånen till Förenade kungariket, förutsatt att rätten till förmånen fanns senast dagen före utträdet. För att den enskilde och dennes familjemedlem ska uppfylla förevarande bestämmelses krav bör det anses räcka att ansökan avser minst en åttondels dag dagen före utträdet och att förmånen senare betalas ut (prop. 2016/17:154 s. 87).

Export av förmåner bör göras under en begränsad tid i syfte att mildra konsekvenserna för enskilda samt att ge dessa möjlighet att vidta de åtgärder de anser nödvändiga med anledning av Förenade kungarikets utträde ur EU. Tiden bör också vara tillräcklig för att ge tillämpande myndigheter utrymme att vidta nödvändiga åtgärder, såväl inom den egna verksamheten såsom systemanpassningar och informationsinsatser som i enskilda ärenden, till följd av konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU. Det är viktigt för både rättssäkerheten och transparensen att detta görs på ett ordnat sätt för att den enskilde ska få den vägledning och information som denne behöver för att göra väl avvägda beslut i sin situation. Tillämpande myndigheter har ansvar att genom informations-spridning och genom kommunikering underlätta för enskilda att skapa sig en överblick över vad som kan väntas för tid efter den tidsbegränsande bestämmelsens upphörande. Regeringen delar således *Kommerskollegiets* synpunkt om att det är av synnerlig vikt att information och kunskap om de tillfälliga bestämmelserna förmedlas till allmänheten, också före utträdet.

Den period under vilken svenska trygghetsförmåner fortsatt ska kunna betalas ut till EU-medborgare som är bosatta i Förenade kungariket med stöd av den tillfälliga bestämmelsen bör sträcka sig till den 31 december 2019.

5.7 Ersättning för vårdkostnader under en övergångsperiod

Regeringens förslag: Kostnader avseende vård som har getts i Förenade kungariket ska under en övergångsperiod efter Förenade kungarikets utträde ur EU kunna ersättas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 eller enligt ersättningslagen, förutsatt att sådan kostnad skulle ha ersatts om Förenade kungariket var medlem i EU.

Detta ska gälla för vård som har inletts och avslutats i Förenade Kungariket före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU samt för vård som har inletts i Förenade kungariket före den tidpunkt

som Förenade kungariket lämnade EU och som fortfarande pågår efter denna tidpunkt på grund av att vården av medicinska skäl inte tillfälligt kan avbrytas för att återupptas i Sverige.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Bestämmelsen har dock kompletterats med ett förtydligande kring vilken lydelse av förordningen som ska gälla vid tillämpningen.

Remissinstanserna: *Försäkringskassan* efterfrågar vissa förtydliganden. En förutsättning för att kunna tillämpa bestämmelsen är ett fortsatt informationsutbyte med Förenade kungariket. Informationsutbytet behövs för att kontrollera med behörig institution i Förenade kungariket att det inte bara är patientavgifter som den enskilde har betalat vid ansökan om ersättning för nödvändig och planerad vård. Vidare är det en förutsättning att kontrollera med behörig institution att vården har getts av hälso- och sjukvårdspersonal. *Försäkringskassan* ser därför behov av en reglering som möjliggör fortsatt informationsutbyte mellan länderna. *Försäkringskassan* delar inte uppfattningen att förslagen inte kommer att innebära förändringar i handläggningen för myndigheten. *Försäkringskassan* menar också att det behöver framgå av förslaget vem som ska avgöra vad som är medicinskt godtagbara skäl för att avbryta en pågående behandling. Det behöver även förtydligas vad som avses med vård, om det endast omfattar behandlingen som sådan eller även resor, logi och medföljande enligt artikel 26.C.8 i tillämpningsförordningen. Kostnadsansvaret behöver också enligt *Försäkringskassan* förtydligas. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* ställer sig positiv till att *Försäkringskassan* under en övergångsperiod efter Förenade kungarikets utträde ur EU ska kunna ge ersättning för kostnader som uppkommit till följd av vård som har tagits emot i Förenade kungariket, förutsatt att sådan ersättning skulle ha utgetts om Förenade kungariket var medlem i EU. TCO anser dock att den tidsperiod som angetts för vård som har inletts och avslutats före den 30 mars 2019 samt för vård som har inletts i Förenade kungariket för den 30 mars 2019 och som fortfarande pågår efter denna tidpunkt på grund av att vården av medicinska skäl inte tillfälligt kan avbrytas för att återupptas i Sverige – är alltför snäv. TCO anser att även vård som dokumenterat har planerats att ske i Förenade kungariket före den 30 mars 2019 borde ersättas. *Lunds universitet* har i sitt remissvar framfört följande. I begreppet vårdförmåner enligt förordningen ryms situationen när Sverige är ansvarigt för vårdkostnader som uppkommer för en person bosatt i ett annat EU-land. Det innebär att Sverige fortsatt kommer att få betala för hälso- och sjukvård som pensionärer boende i Förenade kungariket med svensk pension får. Denna situation kommer rimligen att innebära stora statsekonomiska konsekvenser, men berörs inte i promemorian. Assistansersättning klassificeras i dag som en vårdförmån enligt förordningen och omfattas därför också av den föreslagna bestämmelsen. *Kommerskollegium* anser att det i förhållande till de tillfälliga bestämmelserna är viktigt att information och kunskap om de tillfälliga bestämmelserna förmedlas till allmänheten då det faktiskt handlar om en kort tid innan brexit sker.

Skälen för regeringens förslag: När det gäller ersättning för kostnader för vård som har utförts i Förenade kungariket med stöd av förordningsbestämmelser och ersättningslagen behövs en nationell bestämmelse som ger tillämpande myndighet en rättslig grund för att utbetala ersättning även efter utträdestidpunkten. Även i de fall där vården avslutats före utträdestidpunkten krävs bestämmelser för att behöriga myndigheter ska kunna handlägga ärenden om ersättning för vård på samma sätt som före utträdestidpunkten. För den patient som har en pågående vårdssituation är det angeläget att hans eller hennes ärende kan handläggas enligt den ordning som gällde då vården inleddes. Om en bestämmelse med den innebörden inte införs, riskeras den enskildes rättssäkerhet och den enskilde kan få svårigheter att bära de ekonomiska konsekvenser som uppkommit till följd av vården.

Regeringen anser därför att en bestämmelse bör införas som omfattar ersättning dels för vård som har inletts och avslutats före utträdestidpunkten, dels för vård som inletts före utträdestidpunkten och som på grund av medicinska skäl pågår därefter och inte kan avbrytas tillfälligt för att återupptas i Sverige. Bestämmelsen gäller för såväl tillfällig som planerad vård. Att den endast är dokumenterat planerad före utträdestidpunkten är inte tillräckligt för att göra bestämmelsen tillämplig. Regeringen menar att förslaget är en åtgärd för att mildra de allvarligaste konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU, och att förslaget inte bör, såsom *TCO* efterfrågar, omfatta de vårdssituationer som inleddes efter att Förenade kungariket har lämnat EU. Bestämmelsen innebär att handläggningen av ärenden om ersättning för vård som en person har fått i Förenade kungariket ska ske på samma sätt under denna övergångsperiod som om landet hade varit medlem i EU. Även tillämpningsförordningen bör kunna användas som stöd för att avgöra vilka utgifter som kan ersättas enligt förordningen. Inga förändringar är avsedda vad gäller personkrets eller de villkor som gäller för rätten till vård, utan bestämmelsen syftar enbart till en förlängning av tillämpningen gällande aktuella bestämmelser. Regeringen delar därför inte den bedömning som *Lunds universitet* anfört om att förslaget skulle leda till stora statsekonomiska konsekvenser.

Regeringens bedömning är att det är behandlande läkare eller annan som ansvarar för vården av patienten som i det enskilda fallet bör vara den som avgör om pågående vård av medicinska skäl inte kan avbrytas. Det lämpligaste är troligen i de flesta fall att bedömningen görs i samråd med den vårdgivare som ska ta emot patienten i Sverige, för att utreda förutsättningarna för patienten att fortsätta vårdas i Sverige.

Möjlighet att begära och utbetala ersättning enligt den föreslagna bestämmelsen bör endast finnas under en övergångsperiod. Bestämmelsen föreslås upphöra den 31 december 2019. En ansökan som kommit in till tillämpande myndighet före denna tidpunkt ska dock fortfarande kunna handläggas med stöd av bestämmelsen fram till dess att beslutet har vunnit laga kraft. Beslut som tillämpande myndighet fattar med stöd av bestämmelsen får på vanligt sätt överklagas enligt 41 § förvaltningslagen (2017:900) och 16 § ersättningslagen.

Det administrativa samarbete som kommer att krävas med Förenade kungariket behöver hanteras inom ramen för en uppkommen situation. Regeringen delar *Försäkringskassans* bedömning att utbyte av information kommer att försvåras mellan länderna som en följd av en avtalslös

situation. Förenade kungariket kommer då att kopplas bort från det gemensamma informationssystemet. I stället kommer det utbyte av information som är nödvändigt att behöva göras på andra sätt som med telefon och vanlig post och med samtycke från berörda patienter. Det är emellertid regeringens bedömning att det inte är möjligt att få en reglering gällande informationsutbyte på plats i tid för utträdestidpunkten. Enligt uppgifter från Försäkringskassan rör det sig om ett fåtal fall. Det är regeringens uppfattning att det är särskilt viktigt att anta ett pragmatiskt förhållningssätt i de fall som uppkommer, för att på så sätt undvika att en målgrupp som kan komma att innefatta särskilt utsatta personer inte ställs inför oöverstigligen konsekvenser vad gäller de administrativa delarna i handläggningen. Regeringen delar vidare *Kommerskollegiets* synpunkt om att det är av synnerlig vikt att information och kunskap om de tillfälliga bestämmelserna förmedlas till allmänheten.

Regeringens bedömning är sammanfattningsvis att det rör sig om få ärenden och att handläggningen av dem visserligen kan vara förenad med vissa svårigheter jämfört med de förhållanden som gällde när Förenade kungariket var medlem i EU. En väsentlig skillnad är dock att den föreslagna bestämmelsen utgör en ensidig grund för fortsatt tillämpning av gällande bestämmelser. Av rättssäkerhetsskäl anser regeringen att det finns övervägande skäl för att genomföra den föreslagna lagändringen. Angående regeringens bedömning av konsekvenserna av förslaget samt remissinstansernas synpunkter på denna bedömning, se avsnitt 6.

5.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska träda i kraft den 29 mars 2019.

Regeringens bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. I sak har promemorians förslag om retroaktiv tillämpning tagits bort med hänsyn till att lagen föreslås träda i kraft den 29 mars 2019.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De nya bestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 29 mars 2019. Syftet med de föreslagna bestämmelserna om fortsatt tillämpning av socialförsäkringsbalken, lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och, för svensk del, Europaparlamentets och rådets förordning 883/2004 är att tillämpningen ska fortsätta på samma sätt som före Förenade kungariket lämnade EU. Avsikten är att tillämpande myndigheter och arbetslöshetskassorna ska handlägga ärenden med stöd av samma nationella bestämmelser som tidigare och att tidsfrister för att göra ansökan, regler om retroaktivitet, överklagbarhet och övriga bestämmelser om handläggning av ärenden ska vara oförändrade. Det administrativa samarbetet mellan Sverige och Förenade kungariket som baserats på EU-rätten kan dock komma att förändras. Skulle andra omständigheter som

kan påverka rätten till en förmån uppkomma i samband med utträdet, följer det av andra bestämmelser att en enskild behöver upplysa myndigheten om dessa förändrade förhållanden.

Av de föreslagna bestämmelserna framgår från vilken tidpunkt bestämmelserna är avsedda att tillämpas. Såsom regeringens lagförslag är utformat görs därför bedömningen att det inte behövs någon särskild övergångsbestämmelse.

Utifrån hur artikel 50 i EU-fördraget är formulerad kan utträdestidpunkten senareläggas om samråd föreligger mellan EU och Förenade kungariket. Detta medför att utträdestidpunkten kan förändras och senareläggas. Bestämmelserna hänvisar emellertid till tidpunkten före och efter utträdet, vilken således kan förändras.

5.9 Upphävande av vissa bestämmelser

Regeringens förslag: Bestämmelserna om export av förmåner och ersättning för vårdkostnader ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Bestämmelserna om ersättning för vårdkostnader ska dock fortfarande kunna tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts slutligt vid bestämmelsens upphörande.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Stockholm* har anfört att lagstodet för förvaltningsdomstolarna att pröva mål om ersättning för vårdkostnader enligt bestämmelsen även efter utgången av 2019 bör förtydligas och att det bör framgå av lagtexten att bestämmelsen kan tillämpas fram tills ett ärende vinner laga kraft. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* har lämnat synpunkter om att upphävandebestämmelserna ska förlängas.

Skälen för regeringens förslag: Fortsatt utbetalning av förmåner bör göras under en avgränsad tidsperiod i syfte att mildra konsekvenserna för enskilda samt ge dessa möjlighet att vidta de åtgärder de anser nödvändiga med anledning av Förenade kungarikets utträde ur EU. Tiden bör vidare vara tillräcklig för att ge tillämpande myndigheter utrymme att vidta nödvändiga åtgärder, såväl inom den egna verksamheten som i enskilda ärenden, till följd av Förenade kungarikets avtalslösa utträde. *TCO* har framfört att tiden för den tillfälliga lagstiftningen borde ha varit längre. Regeringen bedömer att utifrån syftet med bestämmelsen bör det vara rimligt att omställningsperioden begränsas till utgången av 2019. Bestämmelserna om möjlighet till fortsatt utbetalning av förmåner bör därför upphöra att gälla vid utgången av 2019.

Möjligheten att tillämpa bestämmelsen om ersättning för vårdkostnader bör också upphöra att gälla den 31 december 2019. Bedömningen är att det efter den 31 december 2019 med största sannolikhet inte kommer att finnas personer som måste få fortsatt vård i Förenade kungariket. Den tillfälliga bestämmelsen bör dock kunna tillämpas även efter den

31 december 2019 för handläggning av ärenden om ersättning för vårdkostnader som inletts hos Försäkringskassan före denna tidpunkt, men inte har avslutats vid det datumet. Bestämmelsen är tillämplig till dess att ärendet avgjorts slutligt, vilket i enlighet med *Förvaltningsrätten i Stockholms* synpunkt förtydligas i lagtexten.

Prop. 2018/19:53

6 Kostnader och andra konsekvenser

6.1 Finansiella konsekvenser och konsekvenser för enskilda

Syftet med förslagen i propositionen är framför allt att mildra konsekvenserna för enskilda för det fall att Förenade kungariket lämnar EU utan ett utträdesavtal. Vid ett avtalslöst utträde kommer EU:s samordningsbestämmelser inte att vara tillämpliga. Detta innebär att vissa sociala trygghetsförmåner inte längre kan betalas ut till enskilda i Förenade kungariket. Individens intjänade perioder före utträdet kan inte heller ligga till grund för rätten till förmån därefter. Dessa konsekvenser uppkommer omedelbart vid tidpunkten för ett avtalslöst utträde. Inte heller sådan förmån som betalas ut med stöd av nationella bestämmelser till utgången av 2019, dvs. garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension, kommer att kunna betalas ut när Förenade kungariket träder ut ur EU. Detta beror på att rättsligt stöd för utbetalning till ett tredjeland, såsom Förenade kungariket, saknas i nämnda bestämmelser. Enskilda kommer således påtagligt att påverkas av Förenade kungarikets utträde.

Utgångspunkten inför Förenade kungarikets utträde ur EU har varit att det ska slutas en överenskommelse mellan Förenade kungariket och EU:s 27 medlemsstater för en övergångsperiod som möjliggör nödvändig omställning. Ett avtalslöst utträde innebär omedelbara konsekvenser som är svåra att överblicka. Utträdesavtalet möjliggör i stort nödvändig tid för omställning och förhandling om den framtida relationen. Ett utträdesavtal har ansetts medföra fortsatt trygghet för medlemsstater, tillämpande institutioner och enskilda som använt rätten till den fria rörligheten, dock med vissa undantag.

Förslagen syftar således till att mildra situationen för enskilda, som utan egentlig förberedelse vid ett avtalslöst utträde förlorar rätten att få förmåner utbetalade till Förenade kungariket. Det är svårt att fullständigt överblicka och kvantifiera de finansiella konsekvenserna av ett avtalslöst utträde. Med utgångspunkt i gällande förhållanden innebär förslagen inga ökade utgifter för staten.

Med de nu liggande förslagen kommer exporten av förmåner till Förenade kungariket och möjligheten att få vårdkostnader ersatta i samband med utträdet att begränsas i tid, vilket på sikt innebär att statens utgifter också kommer att minska över tid. Förslaget om att export av arbetslöshetsersättning fortsatt inte ska vara möjligt efter Förenade kungarikets utträde ur EU är en följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Mot bakgrund av att arbetssökande i grunden har rätt till arbetslöshetsersättning i

Sverige så bedöms förslaget inte medföra några negativa ekonomiska konsekvenser för enskilda som berörs av förslaget. Förslaget bedöms inte heller medföra några ökade utgifter för arbetslöshetsförsäkringen.

De förslag som avser sammanläggning av perioder vid prövning av rätten till och beräkning av storleken på arbetslöshetsersättning bedöms inte medföra en förändring i förhållande till det som gällde före tidpunkten för Förenade kungarikets utträde ur EU. Förslagen bedöms därmed sannolikt inte heller medföra några ökade utgifter för arbetslöshetsförsäkringen.

Lagförslaget innebär att förordningens bestämmelser ska fortsätta att tillämpas i vissa fall och syftar till att skydda enskildas rätt till sociala trygghetsförmåner. Bestämmelserna om återbetalning i förordningen hör inte till de bestämmelser som kommer att fortsätta vara tillämpliga eftersom detta kräver reciprocitet. Det innebär, såsom Sveriges a-kassor har konstaterat, att det inte längre kommer att vara möjligt att begära återbetalning av utbetalda förmåner i vissa situationer.

Det är vidare viktigt att notera att några av de inkomstgrundade förmånerna oaktat detta förslags genomförande kommer att kunna betalas ut till Förenade kungariket, t.ex. inkomstbaserad pension eller inkomstgrundad sjuk- och aktivitetsersättning så länge de exporteras med stöd av nationella bestämmelser.

6.2 Konsekvenser för Pensionsmyndigheten

Förslagen gällande fortsatt utbetalning av Pensionsmyndighetens förmåner till Förenade kungariket innebär i princip oförändrade förhållanden jämfört med nuvarande tillämpning. Pensionsmyndigheten konstaterar i sitt remissvar att administrationskostnaden för att handlägga dessa ärenden, dvs. kommunicera, besluta och dra in förmåner, är desamma oavsett om de sker i samband med utträdesdatumet eller efter den övergångsperiod som föreslås i promemorian. Regeringen anser dock att genom lämnade förslag ges myndigheten tid att ställa om verksamheten genom att förbereda hur hanteringen av ärenden ska se ut på lång sikt, framför allt efter utgången av 2019 då exporten av förmåner till Förenade kungariket upphör. Skulle förslagen inte genomföras finns en risk för att ärendehanteringen under en mer akut fas behöver koncentreras till ärendehantering vad gäller ärenden om utbetalning, inklusive överklaganden men även återkrävande av eventuella förmånsbelopp som riskerar att betalas ut efter utträdestidpunkten. Vidare kan det förväntas att om förslagen i propositionen inte genomförs så kan det bli fråga om informationsaktiviteter för myndigheten för att i möjligaste mån informera framför allt berörda om omedelbara förändringar i tillämpningen. Regeringen gör dock bedömningen att de nödvändiga förändringarna i handläggningen med anledning av förslagen ryms inom myndighetens anslag.

6.3 Konsekvenser för Försäkringskassan

Förslagen gällande fortsatt utbetalning av Försäkringskassans förmåner till Förenade kungariket innebär i princip oförändrade förhållande jämfört

med nuvarande tillämpning. Försäkringskassan har i sitt remissvar angett att handläggningen kommer att påverkas då en prövning av om personen är försäkrad enligt bestämmelser i socialförsäkringsbalken kommer behöva göras i varje enskilt ärende. Regeringen anser att en prövning av om förutsättningarna för att få en förmån är uppfyllda alltid ska göras i varje enskilt ärende. Genom lämnade förslag ges myndigheten en tid att ställa om verksamheten genom att förbereda hur hanteringen av ärenden ska se ut på lång sikt, framför allt efter utgången av 2019 då exporten av förmåner upphör. Skulle förslagen inte genomföras finns en risk för att ärendehanteringen behöver fokusera till att i främsta rummet arbeta med ärendehantering vad gäller exportärenden, inklusive överklaganden men även återkrävande av eventuella förmånsbelopp som riskerar att betalas ut efter utträdestidpunkten. Vidare kan det förväntas att om förslagen i propositionen inte genomförs så kan de bli fråga om omfattande informationsaktiviteter för myndigheten för att i möjligaste mån informera allmänheten om omedelbara förändringar i tillämpningen men även kommunicera till enskilda.

Regeringen delar Försäkringskassans bedömning att utbyte av information kommer att försvåras mellan länderna som en följd av en avtalslös situation. Då samordningsbestämmelserna inte längre är tillämpliga gäller heller inte de bestämmelser om informationsutbyte mellan behöriga institutioner i medlemsstaterna och Förenade kungariket. I stället kommer det utbyte av information som är nödvändigt att få göras på andra sätt, främst genom inhämtande av information från den enskilt berörda personen. Regeringen gör dock bedömningen att de nödvändiga förändringarna i handläggningen med anledning av förslagen ryms inom myndighetens anslag.

6.4 Konsekvenser för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och för arbetslöshetskassorna

Förslagen i propositionen bedöms kunna underlätta hanteringen för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och arbetslöshetskassorna vid handläggning av ärenden som aktualiserar export av arbetslöshetsersättning och sammanläggning av perioder för personer som har nyttjat den fria rörligheten inom EU före Förenade kungarikets utträde ur EU.

Antalet ärenden avseende export till Förenade kungariket är redan i dag mycket begränsat. Vad gäller förslaget om att export av arbetslöshetsersättning inte ska vara möjlig till Förenade kungariket efter dess utträde ur EU så bedöms det endast medföra en marginell minskning av dessa ärenden hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

6.5 Övriga konsekvenser

Det finns för närvarande inte några tillgängliga uppgifter på aggregerad nivå om hur många kvinnor respektive män som får förmåner eller som har intjänade perioder eller andra omständigheter som kommer att behöva

beaktas för en ansökan om en framtida förmån. Det är således inte möjligt att bedöma om förslagen kommer att innebära olika konsekvenser för kvinnor eller män för det fall att de inte genomförs.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter ska konsekvenserna för barn redovisas i alla åtgärder som vidtas och som påverkar barn. Förslagen bedöms ha positiva konsekvenser för flertalet barn då det annars inte skulle finnas rätt till att exportera förmåner riktade till barnfamiljer. De familjer som hade rätt till export av en förmån före utträdestidpunkten ges därmed tid till att anpassa sig till den nya situationen. Beroende av födelsedatum och förmånsspecifika villkor medför de föreslagna bestämmelserna att möjligheterna till export ser olika ut för olika barnfamiljer.

Den föreslagna bestämmelsen om ersättning för vårdkostnader bedöms inte medföra några konsekvenser för landstingen. Landstingen har visserligen kostnadsansvar enligt lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet, för vård som bestäms enligt ersättningslagen samt enligt förordningen, men den föreslagna tidsbegränsade bestämmelsen innebär varken något nytt åliggande eller något utvidgat kostnadsansvar för landstingen i jämförelse med vad som gäller i dag. Den föreslagna bestämmelsen innebär enbart en viss förlängning av gällande regelverk i syfte att undanröja de värsta konsekvenserna för enskilda vid ett utträde för Förenade kungariket ur EU. Efter övergångsperiodens slut upphör bestämmelserna att gälla och därmed kostnaderna som är förenade med tillämpningen av dessa. Regeringen bedömer att den osäkerhet som råder kring Förenade kungarikets utträde ur EU om något har en avhållande inverkan på individers intresse av att söka vård i Förenade kungariket under 2019, vilket talar för att antalet vårdsituationer kommer att bli färre än under normala omständigheter.

Förslaget om vårdkostnader bedöms inte påverka företagen. Inte heller för kommunerna innebär den föreslagna lagen några konsekvenser i form av åligganden eller utökat kostnadsansvar.

Regleringen om en fortsatt sammanläggning av försäkringsperioder kommer att medge att förmåner kan utbetalas vid fler tillfällen och på högre nivå. Detta i sin tur innebär att det ökade behovet av ekonomiskt bistånd som eventuellt hade blivit aktuellt vid ett avtalslöst utträde nu uteblir.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

1 §

I paragrafen anges vad lagen reglerar. Socialförsäkringsbalken och lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska fortsättningsvis till-

lämpas för sådana personer som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU omfattades av någon av dessa. Vidare ska Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen i vissa fall tillämpas som om förordningen var fortsatt tillämplig avseende de personer som omfattades av förordningen före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU, se vidare kommentarerna till 2, 3, 5 och 6 §§. För att omfattas av den personkrets som lagen reglerar räcker det att en person har omfattats av någon av de författningar som nämns i paragrafen. Utgångspunkten är att förordningen ska tillämpas på samma sätt som gjordes före Förenade kungarikets utträde ur EU. Avgränsningen att förordningen ska tillämpas ”i vissa fall” innebär att de bestämmelser i förordningen som efterföljande paragrafer i lagen hänvisar till och som ger uttryck för principerna om likställighet, sammanläggning och exportabilitet, samt de bestämmelser som är nödvändiga för att effektuera dessa, alltjämt ska tillämpas. Det kan exempelvis röra sig om beräkningsregler som tillämpats före utträdestidpunkten. Det finns dock vissa undantagsfall då bestämmelserna inte är möjliga att tillämpa, såsom bestämmelser som reglerar vissa handläggningsåtgärder. De förmåner som är aktuella är förmåner från socialförsäkringen, arbetslöshetsersättning, studiebidrag och extra tillägg inom studiehjälpen samt hälso- och sjukvård.

Överväganden finns i avsnitt 5.2.

2 §

I paragrafen regleras att bestämmelsen om likställande av förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende förmåner eller inkomster som har förvärvats och omständigheter eller händelser som har inträffat före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU. Det innebär att förmåner, inkomster, omständigheter och händelser som är likvärdiga ska behandlas på samma sätt mellan medlemsländer. Vid tillämpningen av svensk rätt ska således hänsyn tas till likvärdiga omständigheter och händelser som har inträffat i Förenade kungariket före utträdestidpunkten, som om de hade inträffat i Sverige. Vid bedömningen av rätten till förmån är det artikel 5 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 av den 21 mars 2017 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 som ska tillämpas. Paragrafen innebär att artikeln ska tillämpas som om förordningen var fortsatt tillämplig och ska inte leda till att rätten till ersättningar utökas eller ändras jämfört med vad som gäller i dag.

Överväganden finns i avsnitt 5.3.

3 §

I paragrafen regleras sammanläggning av försäkringsperioder. Bestämmelserna om sammanläggning av perioder i Europaparlamentets och

rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 ska fortsätta att tillämpas avseende försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare som har fullgjorts före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU. Det gäller både den generella bestämmelsen om sammanläggning i artikel 6 och de mer specifika bestämmelserna om sammanläggning i t.ex. artikel 51 om ålders- och efterlevandepensioner och artikel 61 om arbetslöshetsersättning. Paragrafen innebär att perioder som har fullgjorts i Förenade kungariket före utträdet ska kunna beaktas som om de hade fullgjorts i Sverige, om det behövs för att en person ska få rätt till försäkring och förmåner här. Vid bedömningen av rätten till förmån är det lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 av den 21 mars 2017 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 som ska tillämpas.

Överväganden finns i avsnitt 5.4.

4 §

I paragrafen regleras att en person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken ska ha rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Paragrafen reglerar således fortsatt rätt till export av nämnda förmåner. Förmånen får således inte minskas med anledning av att Förenade kungariket har lämnat EU, utan endast om andra omständigheter har förändrats för den enskilde. Rätten till en förmån upphör om den enskilde omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16 och 17 §§ och 81 kap. 9 § socialförsäkringsbalken tillämpas, dvs. det görs en samordning för garantipension till ålderspension respektive omställningspension på samma sätt som görs för de personer som bor i ett EU/EES-land.

Överväganden finns i avsnitt 5.5.

5 §

I paragrafens *första stycke* regleras att en person och dennes familjemedlemmar som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 har fortsatt rätt att få förmånen utbetald även efter att Förenade kungariket har lämnat EU. Paragrafen reglerar således fortsatt rätt till export av förmåner med stöd av förordningen. Med uttrycket ”hade rätt att få eller fick” avses att personen vid utträdestidpunkten uppfyllde samtliga de villkor som förelåg vid

nämnda tidpunkt. Bestämmelsen innebär således inte någon förändring vad gäller socialförsäkringsbalkens övriga bestämmelser om rätt till förmåner vid utlandsvistelse eller försäkringsvillkor, utan dessa ska tillämpas på samma sätt som före utträdet. Vid bedömningen av rätt till förmån är det lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 av den 21 mars 2017 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 som ska tillämpas. Uttrycket "familjemedlem" avses ha samma betydelse som i socialförsäkringsbalken respektive i förordning (EG) nr 883/2004. Förmånen får inte minskas med anledning av att Förenade kungariket har lämnat EU, utan endast om andra omständigheter har förändrats för den enskilde. Rätten till en förmån upphör om den enskilde eller dennes familjemedlemmar omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning. Förmånen ska också minskas om motsvarande förmån utges från Förenade kungariket. Med motsvarande förmån avses att förmånen ska täcka samma behov som den svenska sociala trygghetsförmånen gör. För att förmånen ska anses vara av motsvarande karaktär krävs inte att förmånerna är jämförbara ur ett ekonomiskt perspektiv.

Av *andra stycket* framgår att första stycket inte gäller för arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Det innebär att export av arbetslöshetsersättning inte kommer att kunna ske efter den tidpunkt som Förenade kungariket har lämnat EU.

Överväganden finns i avsnitt 5.6.

6 §

I paragrafen regleras att bestämmelserna om ersättning för utgifter avseende vårdförmåner i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) 2017/492 och bestämmelserna i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (ersättningslagen) är tillämpliga efter den tidpunkt som Förenade kungariket har lämnat EU för den vård som har inletts i Förenade kungariket före denna tidpunkt. Paragrafen ger rättsligt stöd för att tillämpa dessa bestämmelser även efter Förenade kungarikets utträde ur EU, förutsatt att någon situation i punkterna 1 eller 2 föreligger.

Enligt *punkt 1* kan kostnader för vård som har inletts och avslutats i Förenade kungariket före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU ersättas med stöd av förordning (EG) nr 883/2004 och ersättningslagen. Punkten ger stöd för att ersättning kan betalas ut i de fall ansökan inkommer till Försäkringskassan efter att Förenade kungariket har lämnat EU. Punkten är också tillämplig i de fall ansökan har inkommit till Försäkringskassan före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU men inte har handlagts av Försäkringskassan före Förenade kungarikets utträde ur EU.

Punkt 2 ger stöd för att kostnader för vård som har inletts i Förenade kungariket före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU och som på grund av medicinska skäl fortfarande pågår efter denna tidpunkt

kan ersättas enligt förordning (EG) nr 883/2004 och ersättningslagen. Vården ska av medicinska skäl inte tillfälligt kunna avbrytas i Förenade kungariket och återupptas i Sverige. Det är behandlande läkare eller annan som svarar för vården som i det enskilda fallet avgör om det av medicinska skäl är omöjligt att avbryta den pågående vården.

Både enligt punkt 1 och 2 krävs det att vården ska ha påbörjats i Förenade Kungariket före utträdestidpunkten. Ersättning kan således inte lämnas för vård som endast har planerats före utträdestidpunkten men ännu inte har getts i Förenade kungariket före denna tidpunkt. Även de kriterier för rätt till ersättning som följer av bestämmelserna i förordning (EG) nr 883/2004 och ersättningslagen måste vara uppfyllda för att utbetalning ska kunna ske med stöd av paragrafen. Vad som ingår i begreppet vård och vilka utgifter som ska ersättas får bestämmas utifrån de regelverk som före utträdet styrde detta, dvs. förordningen, tillämpningsförordningen (EG) 987/2009 och ersättningslagen.

Med stöd i förordning (EG) nr 883/2004 kan personer som är försäkrade i Sverige söka förhandstillstånd för planerad vård samt ersättning i efterhand för nödvändig hälso- och sjukvård av offentligt anslutna vårdgivare i ett annat EES-land.

I ersättningslagen, som har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård i svensk rätt, anges villkor för rätt till ersättning för kostnader som uppkommit till följd av gränsöverskridande vård samt hur en ersättnings storlek ska bestämmas. I lagen finns även bestämmelser som gör det möjligt för patienter att söka förhandsbesked för planerad vård i ett annat EES-land.

Överväganden finns i avsnitt 5.7.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen ska träda i kraft den 29 mars 2019.

Överväganden finns i avsnitt 5.8.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Genom lagen upphör bestämmelserna om export av förmåner och ersättning för vårdkostnader att gälla vid utgången av 2019.

Bestämmelserna om ersättning för vårdkostnader ska dock fortfarande kunna tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts slutligt vid bestämmelsens upphörande. Bestämmelserna kan tillämpas fram tills att ett ärende vinner laga kraft, dvs. de kan tillämpas även om ett beslut överklagas och ända fram till dess slutliga avgörande.

Sammanfattning av innehållet i promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit

I promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenser på det sociala området vid ett avtalslöst brexit lämnas förslag som innebär att perioder med försäkring, bosättning, arbete eller som egenföretagare som fullgjorts före Förenade kungarikets utträde ur EU, ska läggas samman vid ansökan om förmån. Även inkomster, händelser, förmåner och andra omständigheter som uppkommit i Förenade kungariket före dess utträde ur EU ska beaktas vid ansökan om förmån i Sverige. Detta gäller för samtliga förmåner enligt förordning 883/2004 och där principerna blir tillämpbara.

För enskilda i Förenade kungariket som vid utträdestidpunkten får eller har rätt till trygghetsförmåner från Sverige, ska denna rätt bestå under en övergångsperiod och fram till utgången av 2019. Det föreslås även att kostnader för vård som uppkommit i Förenade kungariket i samband med utträdestidpunkten i vissa fall ska ersättas under nämnda övergångsperiod.

Syftet med förslagen i promemorian är att möjliggöra en omställningsperiod för såväl enskilda som tillämpande myndigheter i samband med att Förenade kungariket lämnar EU. Förslagen lämnas endast om det inte finns ett utträdesavtal på plats mellan parterna.

Bestämmelserna föreslås träda ikraft den X april och tillämpas från den 30 mars 2019.

Promemorians författningsförslag

Förslag till lag om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om att socialförsäkringsbalken, lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och, för svensk del, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ska fortsätta att tillämpas i vissa fall avseende de personer som omfattades av nämnda författningar den 29 mars 2019 efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen (EU).

Innebörd

2 § De uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i socialförsäkringsbalken och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004.

Likvärdiga förmåner

3 § Om förmåner från det sociala trygghetssystemet eller andra inkomster har vissa rättsverkningar enligt socialförsäkringsbalken, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 ska de relevanta bestämmelserna i dessa författningar också tillämpas på motsvarande förmåner som har förvärvats enligt Förenade kungarikets lagstiftning före den 30 mars 2019, eller på inkomster som har förvärvats i Förenade kungariket före nämnda tidpunkt.

Om rättsverkningar uppkommer på grund av vissa omständigheter eller händelser enligt socialförsäkringsbalken, lagen om arbetslöshetsförsäkring eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 ska liknande omständigheter eller händelser som har inträffat i Förenade kungariket före den 30 mars 2019 anses som om dessa hade inträffat i Sverige.

Sammanläggning av perioder

4 § En person och dennes familjemedlemmar som har använt sin rätt till fri rörlighet inom EU ska fortfarande få sammanlägga intjänade försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 som har fullgjorts i Förenade kungariket före den 30 mars 2019.

För att rätt till sammanläggning ska föreligga med stöd av nämnda förordning krävs att denna rätt förelåg före den 30 mars 2019. Detta gäller dock inte för arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Prop. 2018/19:53
Bilaga 2

Fortsatt utbetalning av förmåner

5 § En person och dennes familjemedlemmar som den 29 mars 2019 hade rätt att få eller får en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde och dennes familjemedlemmar inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga villkor för rätten till förmånen är oförändrade. Förmånen ska minskas med motsvarande förmån som utges från Förenade kungariket.

Första stycket gäller dock inte för arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Ersättning för vård

6 § Utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU är bestämmelserna om ersättning av utgifter för vårdförmåner i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 och bestämmelserna i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillämpliga för

1. vård som har inletts och avslutats i Förenade kungariket före den 30 mars 2019, och

2. vård som har inletts i Förenade kungariket före den 30 mars 2019 och som fortfarande pågår efter denna tidpunkt på grund av att vården av medicinska skäl inte tillfälligt går att avbryta och återuppta i Sverige.

---

1. Denna lag träder i kraft den X april 2019.

2. Lagen ska dock tillämpas för tid från och med den 30 mars 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (2019:XXX) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2019:XXX) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Den upphävda 6 § ska dock fortfarande tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts vid paragrafens upphörande.

Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit (S2019/00206/SF)

Prop. 2018/19:53
Bilaga 3

Remissinstanser enligt remissmissivet

Arbetsförmedlingen, Barnombudsmannen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Stockholm, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Inspektionen för socialförsäkringen, Justitieombudsmannen, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Landsorganisationen i Sverige, Lunds universitet, Pensionsmyndigheten, Riksdagens ombudsmän, Skatteverket, Socialstyrelsen, Stockholms universitet, Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges a-kassor, Sveriges ambassad i London, Tjänstemännens centralorganisation.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 februari 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Wallström, Y Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Strandhäll, Ygeman, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkran, Lindhagen, Lind

Föredragande: statsrådet Annika Strandhäll

Regeringen beslutar proposition Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området med anledning av brexit